Nummer 29 | Donderdag 17 Juli 1930 | 30ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST"

MEDEDEELING.

De Algem. Secretaris der Vereeniging is tot aan het einde der maand afwezig.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, is gesloten van 1 tot 25 Augustus a.s.

Algemeene Vergadering, Bergen op Zoom, op 28 en 29 Juni j.l.

Notulen der Jaarlijksche Algemeene Vergadering op Zaterdag 28 Juni 1930, des n.m. ten 1 u. 30, in de groote zaal van de Societeit „Thalia" te Bergen op Zoom.

(Voorloopig goedgekeurd door het Dagelijksch Bestuur).

Aanwezig van het Dagel. Bestuur, de H.H. R. Zuyderhoff, algem. Voorzitter en F. H. A. van der Brugh, algem. Secretaris-Penningmeester. Voorts het voltallige Afdeelingsbestuur van Bergen op Zoom, de leden van het Hoofdbestuur of hunne plaatsvervangers, de afgevaardigden der afdeelingen, dames- en heerenleden en belangstellenden, totaal ruim 100 personen.

De Algemeene Voorzitter opent op het aangegeven uur de bijeenkomst met de volgende rede:

Dames en Heeren.

„Het is mij aangenaam U allen welkom te mogen heeten.

Toen Oost en West ten vorigen jare in Breda bijeen was, werd omtrent de plaats voor de volgende algemeene vergadering geen beslissing genomen. Het is hieraan te danken, dat ons thans de eer te beurt valt in Bergen op Zoom ons congres te houden. Ware toch destijds eene keuze voor 1930 gedaan, deze zou zeker niet op Bergen op Zoom gevallen zijn, om de eenvoudige reden dat aldaar geen afdeeling bestond. En sedert is zij er, en mag zij er wezen ook. Gelukkig, want zij heeft sedert in 't Gooi een zusje gekregen, terwijl er gefluisterd wordt dat er in de West iets op komst is, iets dat weleens een tweeling zou kunnen zijn.

Dit zijn verblijdende berichten. Vermeerdering van het aantal afdeelingen beteekent uitbreiding van de gelegenheid om in het eene deel van het Rijk belangstelling te wekken voor de andere deelen, met als gevolg het versterken van de onderlinge banden.

Wij zijn daarvoor dankbaar, doch in geenen deel voldaan.

Het schoone doel, dat de vereeniging Oost en West zich gesteld heeft: de historische banden, welke de 4 deelen van het Rijk omgeven, in het belang van al zijn bewoners, nauwer toe te halen; dat doel is slechts te bereiken door gestadigen, doelbewusten arbeid over het geheele uitgestrekte terrein.

Gedurende haar 30-jarig bestaan hebben de werkzaamheden van de vereeniging zich in hoofdzaak moeten richten op het aankweeken in *Nederland* van belangstelling voor de overzeesche deelen van het Rijk. Veel is in dit opzicht door haar gedaan, doch veel meer zal zij nog moeten verrichten. Daarnaast zal zij haar arbeid in het veel grootere overzeesche gebied als 't ware nog moeten aanvangen. Wel zijn in Oost- en West-Indië vertegenwoordigers der vereeniging gevestigd, onder wie de aldaar gevestigde leden ressorteeren, doch 't geen wij tot nu toe daar te lande missen zijn afdeelingen, d.w.z. organen, waarvan plaatselijke actie in het belang van ons doel uitgaat.

Van harte hopen wij daarom, dat naast de vorming van nieuwe afdeelingen in Nederland, nu spoedig in Indië, Suriname en Curaçao afdeelingen zullen worden gesticht.

Alle afdeelingen, die steeds op de volle medewerking van het Hoofdbestuur kunnen rekenen, zullen den dank oogsten van allen die met ons de leuze aanhangen:

Oost en West en Nederland.
Krachtig door het Rijksverband

En hiermede verklaar ik onze 29e jaarvergadering geopend."

Alvorens tot de Agenda over te gaan, stelt de Voorzitter onder algemeene instemming voor, het volgende telegram af te zenden aan H. M. de Koningin:

„Vereeniging Oost en West, in Algemeene Vergadering bijeen te Bergen op Zoom, betuigt U en het Koninklijk Huis, hulde en aanhankelijkheid — Voorzitter Zuyderhoff".

De voorlezing der notulen van de vorige Algemeene Vergadering welker inhoud wordt verondersteld bekend te zijn, wordt daarom nagelaten en komt thans aan de orde punt 3 der Agenda, het Jaarverslag, uit hetwelk de Voorzitter de voornaamste gedeelten voorleest. Spreker brengt daarbij hulde aan onzen vertegenwoordiger te Curaçao, die aldaar een zoo krachtige, welgeslaagde actie tot ledenwerving heeft ingesteld. Overgaande tot de Rekening en Verantwoording 1929 met rapport der verificatie-commissie en de begrooting 1930 geeft de Voorzitter hierop de noodige toelichtingen en betuigt hij zijn dank aan genoemde commissie en aan den Penningmeester der Vereeniging onderscheidenlijk voor het door hen in deze verrichtte en stelt hij tevens voor de leden der commissie, zijnde de H.H. Erfmann, Lusink en Van Haaften, wederom aan te wijzen voor het nazien der Jaarrekening 1930, waarmede de Vergadering instemt.

Punt 5. Voorziening vacatures H.B.

De aan de beurt van aftreden zijnde leden t.w. de HH. Jhr. Dr. Sandberg (Den Haag), Baars (Apeldoorn), Dr. Zeylstra (Deventer), Deinum (Haarlem) en Somermeyer (Utrecht), worden op voorstel van het bestuurslid der afd. Bergen op Zoom, den heer F. J. A. Keuchenius, bij mondelinge stemming, allen herkozen, zoo ook, worden de H.H. Prof. Mr. G. J. Nolst Trenité en J. J. Hansma tot Hoofdbestuursleden gekozen, resp. ter vervanging van de HH. Roodhuyzen en Ir. Ruys, die niet herkiesbaar zijn.

Aan het wegens gezondheidsredenen afgetreden H.B.-lid, den heer Roodhuyzen, die de oprichter geweest is van de Afdeeling Amersfoort, wijdt de Voorzitter eenige gevoelvolle woorden.

Punt 6. Benoeming H. B.-lid, afdeeling 't Gooi.

Als zoodanig wordt nu met algemeene stemmen benoemd de heer Dr. L. F. C. Alers.

Punt 7. Benoeming Eere-leden.

Bij dit punt richtte de Voorzitter zich tot de Vergadering met deze woorden:

„Onder nadere goedkeuring van de algemeene vergadering zijn door het H. B. de heeren Dr. Koningsberger en Bakhuis tot eere-leden benoemd, de eerste na zijn aftreden als Minister van Koloniën, de heer Bakhuis bij gelegenheid van zijn 75e verjaring, wegens hunne bijzondere verdiensten jegens de vereeniging.

De heer Koningsberger, die gedurende vele jaren een verdienstelijk lid der vereeniging was, heeft gedurende zijn ministerschap zoowel daartoe aangezocht als uitzichzelf herhaaldelijk van zijn warme sympathie voor de vereeniging blijk gegeven en wel op zoodanige wijze, dat de vereeniging en haar aanzien daardoor bijzonder gebaat zijn. De verdiensten jegens de vereeniging van den heer Bakhuis, die bijna een kwart eeuw in het bestuur van de Haagsche afdeeling zitting had, den meesten tijd als onder-voorzitter, zijn niet zoo bekend, doch daarom niet van minder beteekenis. De heer Bakhuis is een stille in den lande, die met hart en ziel zich wijdt aan de zaken, waarvoor hij zich gespannen heeft.

Ik zou het hierbij kunnen laten, ware het niet dat zich bij deze benoemingen een formeele kwestie heeft voorgedaan. In de statuten staat, dat eereleden op voorstel van het hoofdbestuur of 10 leden benoemd worden door de alg. vergadering. In deze bepaling zag een lid bezwaar tegen de bij de vereeniging sedert jaren bestaande gewoonte, volgens welke de benoeming van eereleden op het psychologisch oogenblik geschiedt door het H. B. onder voor-

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

behoud, dat zij door de alg. vergadering wordt goedgekeurd.

Toegegeven wordt natuurlijk onmiddellijk, dat de statuten van eene zoodanige procedure geen melding maken, een andere vraag is het evenwel of de statuten ze verbiedt. Tot nu toe is gemeend van niet, omdat ten slotte de beslissing overeenkomstig de statuten aan de algemeene vergadering is. Ruimte voor een andere meening blijft echter bestaan.

D. en H. Ik stel u voor over te gaan tot de stemming, welke volgens de statuten schriftelijk dient te geschieden."

De heer Keuchenius vraagt hierop andermaal het woord voor een tweeledig voorstel: 1e. tot mondelinge stemming op dit punt, ook om tijdsbesparing; 2e. tot wijziging van de statuten met het doel de benoeming van eere-leden te doen geschieden door het Hoofdbestuur.

De Voorzitter zegt dit laatste punt gaarne in overweging te willen nemen; wat het eerste betreft, blijft spreker, onder de gegeven omstandigheden, staan op schriftelijke stemming. De uitslag daarvan is dat, met algemeene stemmen de benoeming van de HH. Dr. J. C. Koningsberger en L. A. Bakhuis, tot Eereleden wordt bevestigd. Eerstgenoemde wordt thans ter vergadering binnengeleid en door den Voorzitter gelukgewenscht, waarvoor het nieuwe eerelid hem en ook de Vergadering, dank zegt.

Punt 8. Verlenging nieuwe regeling omtrent de afdrachten van Afdeelingsbesturen aan Hoofdbestuur. Aangezien deze regeling als proef bedoeld, waarbij van het eerste honderdtal leden 30%, het tweede 40, het derde 50, het 4e en volgende 60% wordt afgedragen, goed functionneert, wordt voorgesteld die regeling te verlengen. Algemeene goedkeuring.

Punt 9. Bepalen plaats eerstvolgende Algemeene Vergadering. De heer Prof. L. van Vuuren, Voorzitter der afdeeling Utrecht, beveelt die plaats daarvoor aan, de heer H. P. Deinum, H. B.-lid en secretaris der afdeeling Haarlem noemt die plaats.

De beslissing zal later volgen.

Punt 10. Rondvraag en sluiting. Niemand meer het woord wenschende verleent de Voorzitter dit aan den heer Prof. Dr. C. C. Berg voor zijne lezing over: Java en zijn houding tegen drie Wereldgodsdiensten.

Na beëindiging zegt de Voorzitter den Hoogleeraar dank voor diens hoogstbelangrijke voordracht en sluit hij de vergadering, onder dankbetuiging voor de betoonde groote belangstelling.

Eenige vragen.

Van Overstraten in de Oost en Van de Vijver in de West.

Bij gelegenheid van het Congres van Oost en West, zorgde ik — dank zij de medewerking van den ambtenaar van het Gemeente-archief, den heer C. Slootmans — dat door middel van *De Avondster* te Bergen op Zoom het leven en de verdiensten van den oud Gouverneur Generaal P. H. van Overstraten, uit het einde der 18e en begin 19e eeuw eens wat meer bekend werden bij hen, die in onze Oost belang stellen. Er zijn altijd nog eenige van die kranten over, die gaarne op aanvraag tegen 10 cent giro No. 53931 zullen worden opgezonden. In een der artikelen zal men gelezen hebben, dat ons de vorm en het opschrift der graftombe onbekend zijn. Mocht iemand die mij kunnen en willen verschaffen — zoo mogelijk met foto — dan zal ik gaarne de gemaakte onkosten vergoeden en dank weten.

Nu en dan tref ik in ons orgaan stukjes aan over de vroegere West Indische bezittingen (Esquebo e. a.). Historische studies daaromtrent zijn mij onbekend; zijn er onder hen die er veel van weten, ook die mij inlichtingen zouden kunnen verschaffen over het volgende?

In mijn familiebezit heb ik een geboorte afschrift uit Rio Jsequebo van 28 July 1747 over de familie Van de Vijver—Lussis; afgegeven door Hubertus van Grevenbroeck, „V. D. M. jsique piensis ordinarius". In 1783 stierf Pieter van de Vijver op de plantage Dorns Vreede, bij de W.E.G. Heer A. v. Dorn Mz. In dat jaar was er van dezen Pieter een neef: J. M. van de Vijver, gehuwd met J. G. Detericks in Rio Essequebo.

Wie kan mij omtrent deze Van de Vijvers iets vertellen? En omtrent die plantage?

En ook omtrent Hubertus van Grevenbroeck, die waarschijnlijk ook een Bergen op Zoomenaar was?

B. o. Zoom, Juli 1930.

Ir. A. J. L. JUTEN.

Van Week tot Week.

Van Dinsdag 8 tot Maandag 14 Juli.

De G. G. is, wegens eene lichte nieraandoening, in het Militaire Hospitaal te Weltevreden opgenomen, en de vice-president v. d. R. v. N.-I., de heer Ch. J. I. M. Welter tijdens de ongesteldheid belast met het dagelijksch beleid. De algemeene toestand van den patiënt is gunstig; de vooruitgang houdt aan.

De werking van den vulkaan Krakatau was weder eenigszins toenemend. De ringwal van den krater schijnt thans geheel boven het zee niveau uit te zijn gegroeid.

Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-ordonnantie ter vaststelling van het reglement voor de godsdienstige rechtspraak op Java en Madoera, waardoor een dubbele berechting van eenzelfde zaak door den godsdienstigen en wereldlijken rechter wordt voorkomen en de competentie van den eerste strikt wordt beperkt tot zaken, waarbij hij onmisbaar is.

Eveneens is bij den Volksraad ingediend een ontwerp-ordonnantie ter vaststelling van een nieuw pensioen-reglement voor de Europeesche locale ambtenaren, waardoor de regeling in overeenstemming wordt gebracht met de nieuwe beginselen van de pensioenregeling voor burgerlijke landsdienaren.

In de M. v. A. aan den Volksraad nopens de ontwerp begrooting 1931, verklaart de regeering, dat zij ten aanzien van de betrekking tusschen haar en het opperbestuur, alsmede ten aanzien van het beleid van den minister niet aan een gedachtenwisseling kan deelnemen.

De regeering verklaart voorts, dat zij geen gevolg wenscht te geven aan den aandrang om over te gaan tot actie tegen de werkwijze der Internationale Arbeidsconferentie, wijl deze werkwijze van hieruit niet voldoende kan worden beoordeeld. In verband met de vraag omtrent een royaler tegemoetkoming voor den adviseur-werknemersafgevaardigde te Genève merkt de regeering op, dat de Nederl.-Indische regeering geen enkele bemoeienis heeft met deze aangelegenheid.

Het is het departement van arbeid in Nederland, dat hiermede bemoeienis heeft en of deze zich uitstrekt tot de „aanwijzing" van den te zenden afgevaardigde, ontgaat den oningewijde vooralsnog.

De regeering deelt mede, dat inderdaad een opdracht aan B. O. W. is te verwachten voor het opmaken van een kostenberekening voor de overbrenging der departementen en andere regeeringsinstellingen naar Bandoeng, wijl een beslissing ten aanzien van de plaats van het nieuwe gebouw voor het dep. v. justitie niet kan worden genomen, zonder het vraagstuk betreffende den zetel van het geheele regeerings-apparaat in beschouwing te nemen. Een spoedige beslissing is echter vooreerst niet te verwachten.

De federatie van vakvereenigingen van inlandsche ambtenaren zou 13 Juli te Soerabaja, naar aanleiding van de bezuiniging door de Regeering, een openbare protestvergadering houden, waarvoor zeer groote belangstelling verwacht werd.

Wegens ziekte is een maand binnenlandsch verlof verleend aan het lid van den Raad van Indië, W. P. Hillen.

De vereenigingen van inlandsche ambtenaren sluiten zich allerwege aan bij de actie van den bond van inlandsche onderwijzers contra de conclusies en voorstellen van de Hollandsch-Inlandsche Onderwijscommissie.

De regeering vindt, blijkens mededeeling aan den Volksraad, voorshands geen termen aanwezig voor uitvoering van de motie-Soeroso om de verhuurders van grond te beschermen tegen den aandrang van de suiker-industrie voor het planten van vroegrijpende padi, wijl het daar geen algemeen belang geldt en het mede ongewenscht is om den inheemschen landbouwer in een tijd van voortschrijdende emancipatie opnieuw te beperken in diens wettelijke vrijheid bij het aangaan van overeenkomsten. „De regeering zou een onbegrensde werkzaamheid voor zich zien, indien zij van het individu de taak over zou nemen om zijn eigen belangen te beschermen." Het genoemde geval is trouwens in verre na niet het belangrijkste en waar de regeering er niet aan kan denken de prijzen voor de grondhuren vast te stellen, bestaat er nog veel minder aanleiding tot bemoeiing met „de vergoedingen, welke de Inlander bedingt of niet bedingt voor de belofte vroegrijpe padi te zullen planten in den Westmoesson, voorafgaande aan het tijdstip, waarop het riet moet worden geplant".

De regeering schrijft in haar M. v. A. nopens de begrootingsafd. Binnenlandsch Bestuur, dat er nog geen vaste plannen bestaan tot ingrijpende wijziging van de inrichting van dit departement. De nieuwe regeling inzake de taakverdeeling van Europeesch en Inlandsch bestuur op Java en Madoera zal per 1 Jan. 1931 worden ingevoerd. Ook vindt zij geen aanleiding om haar standpunt ten aanzien van de afloopende erfpachten te herzien.

De oogarts dr. E. H. van Hasselt vertrekt per vliegtuig naar Singapore en vandaar over land naar Bangkok op verzoek van den Koning van Siam, die een behandeling moet ondergaan. Dit is wel een bewijs van bijzondere appreciatie der Nederlandsche medische wetenschap en hare beoefenaars in N. O.-Indië.

Ned.-Indië zal op het in October te Washington te houden Wegencongres worden vertegenwoordigd door ir. O. T. T. de Vries, prof. ir. H. van Breen en ir. M. H. C. Vreede, Gedeputeerde van W.-Java.

Donderdag zijn een veertigtal kampongwoningen te Meester Cornelis door onbekende oorzaak afgebrand, waardoor een paar honderd menschen dakloos werden. De schade is vrij belangrijk.

In de algemeene vergadering van het Nationaal verbond tot kolonisatiebevordering van Suriname en andere Nederlandsche gewesten, gehouden te Rotterdam op Zaterdag 5 Juli, is o.m. het volgende besproken:

Volgens de opinie van het bestuur is de tijd gekomen een proef-kolonisatie voor te bereiden, nu gebleken is dat de regeering dit verbond daarin wil steunen.

Verder zou de ananasteelt en de boschexploitatie, deze laatste met medewerking van Nederlandsche houthandelaren, krachtig worden aangepakt.

Het bestuur bestaat thans uit de heeren: dr. Th. Lens, oud-off. v. gez. b. d. landmacht in W.-Indië, 's Gravenhage, eere-voorz.; dr. E. Abrahams, te Rotterdam, voorz.; A. du Burck, Aagje Dekenstraat 16, Rotterdam, secr.; W. J. van Zeijderveld, Rotterdam, penningm.; J. A. Liems, oud-hoofd v. d. landb. voorlichtingsd. in Sur., terwijl aan dit bestuur nog 2 deskundige leden zullen toegevoegd worden, die voorlichting kunnen geven voor de verschillende cultures.

Als commissaris werd gekozen mr. dr. P. H. W. G. v. d. Helm, oud-gouv. secr. in Suriname, thans te Zeist.

Moge dit volhardend streven met een welverdiend succes bekroond worden tot heil van Kolonie en Moederland.

Zaterdagochtend heeft in tegenwoordigheid van den minister van defensie de plechtige overdracht plaats gehad door generaal C. J. Snijders, oud opperbevelhebber van land- en zeemacht, van het hem in 1919 door een commissie van Nederlandsche staatsburgers, onder voorzitterschap van jhr. mr. W. H. de Savornin Lohman aangeboden borstbeeld.

Dit borstbeeld is thans geplaatst in de vestibule van het gebouw van den Generalen Staf te 's Gravenhage.

*) *Berichten hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Crt.*

Leden van „Oost en West"
Doet Uwe inkoopen bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad" door adverteeren steunen. Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

Een feit is een feit en is altijd hetzelfde. Een opinie kan veranderen, al naar gelang men bijvoorbeeld gegeten heeft. (De Zakenwereld).

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Boeatan's nieuwste aanwinsten

Sinds verleden week wordt in de Toonkamers van Boeatan, Heulstraat 19 te 's Gravenhage, een speciale expositie gehouden van koperwerk uit onderscheiden deelen van den archipel, zoowel op het gebied van giet-, als van drijf- en graveer-arbeid, waarvoor de Indonesiërs met recht vermaard zijn.

Om te beginnen, is er onlangs een bezending *gongs* ontvangen, nieuwe exemplaren in verschillende grootten, uit Kampong Gendingan van Semarang, en oude uit Djocdja. Voor deze laatsten zijn door den bekwamen, Vorstenlandschen kunstenaar, *R. M. T. Djojodipoero,* zeer mooie, houten standaards gesneden, met inheemsch ornament, in de typische kleuren-combinatie van rood en zwart met verguld, zooals men er thans een voor het uitstalraam in Heulstraat 19 kan bewonderen. De klank dezer gongs doet in fraaiheid voor de omlijsting niet onder, de Javanen uit die streken zijn immers reeds van oudsher, meesters in het gieten dezer muziek-instrumenten. Men moet de eenvoudige, landelijke werkplaatsen daar bezocht hebben om recht te beseffen welk een zware en tegelijk minutieuse arbeid het is- eerst het behandelen van den gloeienden klokkespijs, in een tropisch klimaat, en daarna het, door middel van nauwkeurig en langdurig vijlen, muzikaal juist afstemmen der stukken! Het waardevol bezit er van wordt thans dan ook in menig Europeesch huisgezin ten zeerste op prijs gesteld.

Voor jonge echtparen o.a. is het een kostelijk huwelijksgeschenk ter opluistering hunner woning. Zoo deze bescheiden van afmeting is, waardoor zulk een groote standaard er te veel ruimte in zou nemen, heeft „Boeatan" ook muurhangers voor kleinere gongs in den vorm van den „heiligen" vogel: *garoeda,* uit licht *djati-* of donker *sonohout* te Djapara gesneden, als ook in dien van een kronkelende *naga* (heilige slang) van messing-gietwerk, keurig geciseleerd.

Naar ieders gading dus!

Hoe velerlei andere mooie huishoudelijke gebruiksvoorwerpen: *bokors* (kommen) en *paëdons* (kwispeldoors) — hier beide zoo prachtig als bloemvazen te gebruiken — aschbakjes, presenteerbladen, vruchtenschalen, vingerkommetjes, keteltjes en pannen, zelfs sieraden er in alle oorden van den Archipel, op kunstzinnige wijze vervaardigd worden, — op ieder eiland, of deel daarvan in eigen bijzonderen trant — kan men bij „Boeatan" in *Heulstraat 19* Den Haag, maar ook in haar nieuwe, kleine filiaal, *Gevers Deynootplein 28,* te Scheveningen zien.

Een der meest eigenaardige koperen — eigenlijk bronzen, want juist de mengingen der metalen is in Indië dikwijls bewonderenswaardig — is de *Mokko* (Keteltrom) van het eiland Alor, in de Timorgroep.

Een zeer lezenswaardige beschrijving hiervan werd ons onlangs, uit dat land zelf, toegezonden van de hand van A. B.(ouman) H.(outman) in het Indische tijdschrift „Actueel Wereldnieuws en Sport in Beeld" opgenomen, onder den titel: „*Van Vrijen en Trouwen op Alor*", waaraan onderstaand aardig kiekje en het volgende is ontleend:

> „Vrijen en trouwen is bij den primitieven Alorees, — evenals ook soms bij ons — een zaak van het grootste gewicht.
>
> Want een vrouw kost hier vrij wat geld, niet zooals bij ons nàdat men haar heeft getrouwd, doch juist vóór het huwelijk. En het kapitaal, dat de *Beni* moet betalen om een vrouw de zijne te mogen noemen, is, vooral voor dit weinig met aardsche goederen gezegende volkje, een ontzaglijk bedrag.
>
> „Hoewel de jonge schoonen, — in heur daagsche leventje slechts gekleed met een schortje van boombast, dat tusschen de beenen wordt doorgehaald — nu juist niet aan ons schoonheids-ideaal beantwoorden, bezit het kleine, tengere vrouwtje met haar vriendelijke oogen en goedlachschen mond voldoende charmes om den Aloreeschen jongeling te brengen tot het moeizaam vergaren van het voor haar bruidsschat noodige aantal mokko's.
>
> „Deze mokko's zijn typisch Aloreesch.
>
> Men vindt op eilanden van den Indischen archipel hier en daar, als zeer oude *poesaka* (erfstuk) stukken, groote bronzen keteltrommen, wier oorsprong in Oost-Azië gezocht moet worden en die zich overigens nog in een waas van geheimzinnigheid gehuld zien. Die trommen nu zijn het prototype geweest van de Aloreesche mokko's.
>
> Deze laatste zijn n.l. in vorige eeuwen door Griseesche en andere koperslagers vervaardigd naar het model dier oude keteltrommen en bij duizenden over dezen Oostelijken archipel verspreid.
>
> Met het voortschrijden der beschaving en den invoer van onze munten zijn ze echter grootendeels verdwenen en teruggedrongen tot het moeilijk toegankelijke binnenland van Alor en Pantar.
>
> „Daar zijn ze tot vóór een twintigtal jaren nog het eenige ruilmiddel geweest.



Aloreesch meisje; op den voorgrond eenige „Mokko's"

> „Elke Aloreesche jongedochter nu kost minstens één mokko van f 30 tot f 40 aan bruidsschat, meestal echter meer. De regel heerscht hier, dat een meisje nooit minder mag opbrengen dan de bruidsschat van hare moeder is geweest."

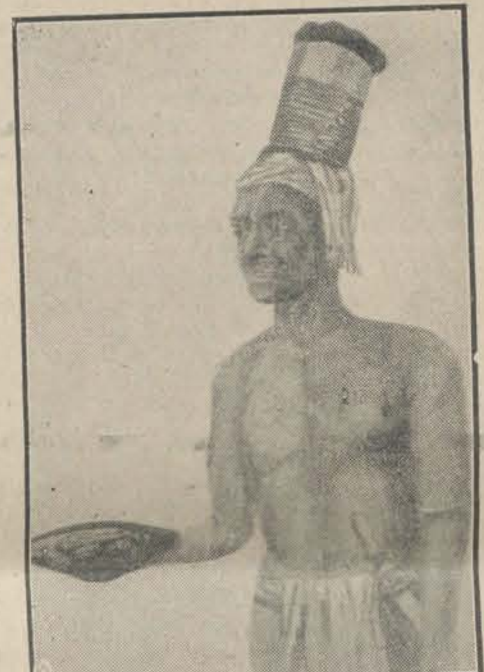
Men begrijpt dus hoeveel waarde aan deze Mokko's werd en nog wordt gehecht en hoe zuinig ze daar ginds worden bewaard. Eerst nadat de Alorees, door dwang onzerzijds, er langzamerhand toe over is gegaan, onze blanke rijksdaalders als ruilmiddel te gebruiken, worden een enkelen keer ook de kostbare Mokko's tegen geld ingeruild. Doch dit is toch nog altijd een zeldzaamheid.

De meer ontwikkelde vrouwen op Alor verstaan de weefkunst, hier en daar met *ikat*-procédé, in navolging dezer veel verder gevorderde sierkunst op de omliggende eilanden. Van geïmporteerde glazen kralen weten zij mooie versierselen te maken, getuige de decoratieve halssnoer, welke het meisje op de foto draagt en ook bij „Boeatan" te zien.

Een exemplaar van deze Mokko's staat thans voor Boeatan's uitstalraam, als onderstuk voor een vaas. Ze zijn ook buitengewoon geschikt om als bijschuiftafeltjes voor rookers of theedrinkers dienst te doen, en aangezien ze aan de andere zijde hol zijn, kunnen ze ook prachtig als bloempot-houders gebruikt worden voor varens of palmen, dan wel voor bloeiende planten in kamer, gang of serre, tevens tot sieraad van het vertrek.

De schrijfster vervolgt:

> „De meisjes zelve vinden 't niet erg, dat zij als het ware verkocht worden, integendeel ze vinden het maar àl te vaak een heele eer, dat zij zooveel waard zijn!"
>
> „Jongelui en jonge meisjes ontmoeten elkaar gewoonlijk dagelijks bij het waterhalen, het ladangwerk, op den passar en bij den geliefden kringdans, de *lego-Lego,*[1]) die bij volle maan beoefend wordt en tot den morgen duurt.
>
> Amor krijgt volop kans om zijn pijltjes af te schieten.
>
> Ondanks den ongedwongen omgang blijven de minnarijtjes echter meestal binnen de perken, die ook, of liever die juist in deze primitieve maatschappij vanzelfsprekend zijn.
>
> Als een jongeman zin heeft in een meisje, spant hij er zijn ouders voor om aanzoek te doen bij haar oudelui. De zaak wordt verder door de wederzijdsche ouders bedisseld. Dikwijls gaan de onderhandelingen geheel uit van de ouders, die niet van koppelneigingen ontbloot schijnen te zijn.
>
> Zonder toestemming van den jongen of het meisje komt echter niets tot stand.
>
> Als de oudelui het over den bruidsschat eens zijn, wordt het officieele aanzoek gedaan. Dit bestaat uit het aanbieden van de sirih-pinang [2]) aan de ouders van het meisje."



Het aanbieden van de sirih-pinang.

De verliefde jongeling zelf of een zijner „*soedara's*" doet dit. De vruchten worden netjes op een *poesaka*-bordje of op een gevloch-

ten schaaltje gelegd en hun aantal geeft den prijs aan, waarvoor men 't meisje wil koopen. Van het Aloreesche vlechtwerk, het z.g. *anjam gila*, (waarvan de vlechtrepen in alle rechtingen loopen: „om gek van te worden"), in den vorm van doozen en bakjes, met ingestoken gekleurde reepjes versierd, is thans in Boeatan een groote verscheidenheid voorradig.

Over het weven op Alor een volgende keer.

[1]) Deze naam doet denken aan dien van de allerliefste kleine Balische tempel-danseressen: „leggongs". Red.

[2]) Men eet hier niet de bladeren, doch de vruchten van de sirih.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Onafhankelijkheid.

In het *Soer. Hbl.* (2 en 4/6, 1ste bl.) bespreken *Villanus* en *J. G. Boon* Engeland's Indische zorgen. Wanneer heden het onwaarschijnlijke in *Br.-Indië* gebeurde en de rechtvaardige en zegenrijke heerschappij van Engeland een eind nam, zou morgen de Mohamedaansche willekeur over de Hindoes weer losgelaten worden. Zoo is het niet alleen, maar zoo begrijpen het ook vele Indiërs. De heer *Boon* kan zich dan ook niet vereenigen met Snouck Hurgronje's „soort over soort, dat is genade", wanneer men dat toepast op *Britsch-* en ook op *Ned.-Indië*; als de Britten en de Nederlanders zich teruggetrokken zouden hebben, zou het wederom geen soort zijn, dat over soort regeerde. De krachtigste groep zou z.i. de minst krachtige niet alleen overheerschen, maar onderdrukken, omdat heerschen geleerd wil zijn, geleerd moet zijn in den loop der eeuwen. Geef Br.-Indië de vrijheid, en het krijgshaftige Noorden zal als in vroegere tijden weer als een lawine van den Himalaya nederbruisen over de Ganges-vlakte; plunderend, zengend en schendend zullen de Afghanen, Sikhs, Goerkas, Pindaris, Afridis, Mahratten enz. over Hindoestan vallen. Dat alles ziet Gandhi niet, wil hij niet zien, omdat Gandhi, zijn idealisme ten spijt, te veel Gandhi ziet en Indië slechts in Gandhi.

De Sum. Post schrijft over „Britsch-Indie" (14/6) en „De Fransche Congo" (13/6, 3de bl. Georges Henriquez), de *Java-Bode* over „Troebelen in Indo-China" (10/6) het *Bat. Nwsbl.* over „Genève" (4/6, 3de bl. Dr. E. v. Raalte), het *Soer. Hbl.* over „Britsch-Indië" (5/6, Jehaz-wallah), „Nanking" en „Indo-China" (6/6, 3de bl.), de *Deli Crt.* over „België en de gedwongen arbeid" (13/6).

Algemeen commercieel overzicht.

Goud en *zilver*, welke als standaardmetaal voor de verschillende muntstelsels dienen, zijn zelf onderhevig aan groote fluctuaties, welke haar invloed uitoefenen op het wereldprijsniveau. Een nòg grootere invloed op het prijsniveau oefenen *oorlog* en *vrede* uit. Oorlog met al zijn consequenties schept een sterke en plotselinge vraag naar tal van artikelen, die niet in voldoende hoeveelheden geproduceerd worden en onttrekt millioenen jonge mannen aan productieven arbeid, terwijl in eenigszins lange perioden van vrede het blijkt, dat ons productieapparaat veel te groot is voor de geringe koopkracht van den doorsnee-consument. Men is zich in leidende kringen volkomen bewust, dat een nieuwe wereldoorlog het totale bankroet van Europa na zich zou sleepen. Doch er zijn dingen in de wereld, waarover de mensch weinig contrôle vermag uit te oefenen en één daarvan is wel — naar het oordeel van het *Soer. Hbl.* (5/6, 3de bl.) — *de toename der wereldbevolking* en de *groote ongelijkheid in grondgebied*, waarover de verschillende volkeren de beschikking hebben. Vóór den oorlog reeds was de emigratie van gekleurde rassen naar het door het blanke ras bewoonde gebied vrijwel aan banden gelegd, niet alzoo echter de emigratie van het surplus van de blanke bevolking van het eene naar het andere land. Zulks is na den oorlog geheel gewijzigd; immigratie wordt slechts in zeer beperkte mate toegestaan. Het gevolg moet natuurlijk zijn, dat in landen, waar reeds overbevolking bestaat (bijv. Japan en Italië), de spanning steeds grooter moet worden. Het gevolg zal in de toekomst moeten zijn, dat een botsing zal ontstaan tusschen de groote industrieele naties wier bevolking niet meer zoo sterk toeneemt en welke beschikken over groote gebieden in den vorm van *koloniën, dominions of protectoraten*, voor den invoer van grondstoffen en den uitvoer van afgewerkte artikelen, en de andere landen, wier bevolking snel toeneemt, doch wier grondgebied niet voor uitbreiding vatbaar is, wijl zij te laat op het wereldterrein verschenen, toen alles reeds door hun voorgangers netjes verdeeld en verkaveld was. Tenzij deze toestand verbeterd wordt door „*voluntary political concessions*" wordt het gevaar voor oorlog er door vergroot en wel „on new unprecedentedly destructive lines". Wat betreft dat toestaan van vrijwillige concessies van de zijde van de Ver. Staten, Australië, Zuid-Afrika, Canada, de Zuid-Amerikaansche landen, Frankrijk, enz., daarvan is niets te verwachten. De geheele geschiedenis der menschheid is feitelijk niets anders dan een aaneenschakeling van oorlogen ter verovering van anderer grondgebied. Strijd is nu eenmaal het beginsel van al het bestaande. De menschheid heeft niets geleerd. Wij leven weer precies in de atmosfeer van vóór 1914 en de milliarden verwoest kapitaal en de millioenen menschenlevens zijn vrijwel doelloos opgeofferd. En als de tijden daarvoor rijp zullen zijn, zullen opnieuw millioenen jonge mannen doelloos in de loopgraven gejaagd worden zonder eenig nut of voordeel voor de groote massa. De geschiedenis herhaalt zich steeds!

Wij vestigen de aandacht op het *Soer. Hbl.* (2/6 „De importhandel"; 2/6, 3de bl. „20ste Decentralisatie Congres", betr. Giro in Indië; 7/6, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht").

Faculteit der letteren.

De *Java-Bode* (28/4, 1/5 en 7/6) deelt e. e. a. mede omtrent de strekking en de hoofdinhoud van de nota van het Dep. van Onderwijs betreffende *de op te richten faculteit der letteren*. Twee hoofdgroepen van wetenschappelijk onderlegde krachten zal de nieuwe faculteit kweeken: *literatoren* en *historici*.

Wie de candidatenbul in de Indonesische *taal- en letterkunde* heeft weten te veroveren, kan een keuze doen tusschen drie richtingen: de taalkundige, de volkenkundige en de archaeologische. Het studieplan voor elk dier richtingen komt in groote trekken met het Leidsche overeen, al zijn er eenige principieele verschilpunten doordien meer met de eischen van de praktijk is rekening gehouden.

Een speciale Indonesisch historische studierichting bestaat te Leiden niet; een geheel nieuw studieplan moest derhalve voor de opleiding van *historici* in Indië ontworpen worden. De historicus moet in staat zijn de geschiedbronnen in haar oorspronkelijken vorm te lezen en te verstaan. Javaansch en Maleisch konden derhalve niet worden gemist onder de verplichte vakken. Het ontwerp-candidaatsexamen vraagt van dezen historicus naast een algemeen overzicht der wereldgeschiedenis (speciaal die van Europa na 1500 en die van Zuid-Oost-Azië): de kennis van Javaansch, Maleisch en zeventiende-eeuwsch Nederlandsch, hulpwetenschappen der geschiedenis (oorkondenleer e. d.) en een bij-wetenschap ter keuze (b.v. economie, volkenrecht e. d.). Het doctoraalsexamen in de geschiedenis zal gesplitst worden in oude- en nieuwe geschiedenis, anders gezegd, het vóórkoloniale en het koloniale tijdperk. De Indische geschiedenis zal hier dus in elk geval het accent hebben.

Het ontworpen plan is er verre van een volledig geoutilleerde cultuurwetenschappelijke faculteit in het leven te roepen. Een studie in de moderne of de klassieke talen van Europa wordt niet ingesteld. De voorgestelde leerstoel voor Nederlandsche taal- en letterkunde is niet meer dan een kern voor een betere studierichting in de Nederlandsche letteren. De Chineesche vakken blijven op den achtergrond. Een hoogleeraar in de philosophie wordt niet benoemd. Men heeft zich bepaald tot die studierichtingen, waarvan Indië dadelijk en rechtstreeks profijt kan trekken. Het verwijt van luxe ware dan ook geheel misplaatst. Het opvoeren en besturen van Indië is slechts mogelijk bij wetenschappelijke bestudeering van historie en cultuur van het volk. Tot dusverre kan dit slechts gebrekkig te Leiden plaats vinden; thans zal het geschieden in het land zelf, waar de objecten van het onderzoek — de taal, het volk, het handschrift, het monument — aanwezig zijn. Hier ligt een groote toekomst. Op bijna alle punten van het geestelijk leven is het moederland in Indië vooruit. Bij de studie van de historie en het leven der Nederlandsch-Indische bevolking kan verwacht worden, dat Indië het moederland zal voorbijstreven.

De Loc. vermeldt „Het rapport der Holl.-Inl. onderwijscommissie" (3/6, blz. 20) en stelt als eisch gelegenheid tot beraad en overweging van het rapport (4/6 „Regie"); het *Bat. Nwsbl.* plaatste een protest van Inlandsche zijde tegen de conclusies van „De H.-I. Commissie" (5/6); het *Soer. Hbl.* vertelt van „Bestemming en verloop der leerlingen bij het Westersch Onderwijs" (5/6, 2de bl.) en van het „Onderwijs aan doofstomme kinderen" (5/6, 3de bl.).

De aanslag op den Indischen radio-zendtijd.

Het *Soer. Hbl.* verzet zich tegen de pogingen, aangewend om de radio voor Indië te „verpolitieken", en schrijft: Deze voorbeelden bewijzen reeds, dat men op den verkeerden weg is door het systeem eener zendtijden-regeling, dat gebaseerd is op confessioneele of politieke aanspraken. Dat specifiek Inlandsche politieke en confessioneele „rechten" op dit oogenblik nog niet luide spreken, is geen bruikbaar argument: de evolutie gaat zóó snel, dat zij binnen zeer korten tijd een beteekenis kunnen verkrijgen, waarmee men rekening heeft te houden. In den Indischen omroep worde elk confessioneel en politiek element vermeden. Behoeften van godsdienstigen aard kunnen, zooals dat thans bijvoorbeeld reeds geschiedt, door de Protestantsche kerk te Bandoeng op eenvoudige wijze in Indië zelf worden vermeld. Er is niet de minste reden, waarom Indische omroepzenders zich, voor zoover noodig, daarmee niet zouden bezighouden. Hier te lande ontbreekt de noodzakelijkheid vooralsnog voor een verdeeling van den zendtijd der particuliere zenders: hier is de aether nog niet overvuld. Maar de algemeene omroep, en speciaal die uit Holland, worde verzorgd vrij van politiek en religie.

Wij verwijzen naar *De Loc.* (2/6, blz. 13 „Aan Radioluisteraars in Indië", Sytsma; „Een onwelkom advies", *A. I. D.*), het *Bat. Nwsbl.* (7/6, 7de bl. „De Indische zendtijd"), de *Java-Bode* (4, 5 en 6/6 „Radio-omroep in Indië", ir. Schook), het *Soer. Hbl.* (5/6, 2de bl. „De Phohi-zendtijd"; 7/6, 2de bl. „De Radio-omroep") en de *Deli Crt.* (11 en 12/6 „De strijd om den zendtijd"; 12/6 „Dwang in den aether").

De belangstelling voor Indië.

De heer *Zentgraaff* constateert in het *Soer. Hbl.* (3 en 4/6, 2de bl. „Vaderlandsche Kout") dat *de belangstelling voor onze koloniën* in intellectueele kringen in Holland ongetwijfeld is toegenomen. De Hollandsche belangstelling, voor zoover zij bestaat, richt zich direct op de Inlandsche bevolking in Indië. Zij reikt nòch tot de Hollandsche groep in Indië en nòch tot de Indo-Europeesche groep. Sommigen hebben de overtuiging, dat de grootere belangstelling voor de koloniën geleidelijk ook een toenemend deel van het volk zal bereiken en omvatten. Imperiaal sentiment zal men niet in het volk kunnen opwekken; men doet al zeer veel wanneer men het volk de overtuiging bijbrengt: dat ook de Hollandsche arbeider groot belang heeft bij de handhaving van het koloniaal bezit.

In het gehalte van hen die inlichtingen in Holland komen vragen (o.a. bij het Kol. Inst. te Amsterdam) aangaande *betrekkingen in Indië*, is zeker geen verbetering gekomen, wanneer men eene vergelijking aanlegt, bijv. den vóór-oorlogschen tijd. Sommigen denken nog, dat het bezit van een aantal *diploma's* voldoende is, terwijl factoren als: *levenswijsheid* en *levenshouding*, van zeer groot belang zijn. Wanneer het gehalte dergenen, die eene betrekking in Indië zoeken, niet stijgt, wil dit practisch beteekenen dat het daalt. Immers: er is in Indië eene in ontwikkeling toenemende groep, waarmee het oude, gemoedelijke contact niet meer mogelijk is. Die groep aanvaardt eene blanke huid niet meer als bewijs van superioriteit, doch erkent alleen *meerdere kennis* en *tact*, en *sterker karakter*. En hieraan ontbreekt 't veel bij een goed deel der jongeren, die naar Indië gaan. Vele geschikte krachten zouden worden afgeschrikt door de berichten van toenemende onrust in Indië. De drang naar een loopbaan in de tropen is bij deze twijfelaars wel zeer zwak. De energie in Holland is er in den lateren tijd niet op vooruit gegaan. Er is hier zoo weinig, dat de beste krachten losmaakt; er is slechts verder woekerende versplintering en detailleering. Er is zeker eene goede, stevige kern; maar zij is zeer ingekapseld, omsloten door den kring van overdreven individualisme. Zij krijgt in dit land, dat weinig of geen politiek ideaal meer heeft dan: vasthouden wat ieder heeft, zoo weinig kans tot uitbloei. En men gaat hier liever over het oude, plat getreden paadje der drukkende kleinheid, der overdreven zekerheid, dan een weinig risico te nemen bij het streven naar iets moois en groots.

Ten slotte vraagt Zentgraaff of het niet op den weg van de leiding van *het Koloniaal Instituut* ligt te overdenken of *de systematische voorlichting van het groote publiek* omtrent het belang, dat geheel Holland bij zijn koloniën heeft, spoedig moet worden ter hand genomen. Er is bijna geen sector van het economische leven of men vindt er de sporen van het Indische geld. Men geve het volk cijfers en feiten in smakelijken en licht verteerbaren vorm; het is uitgesloten dat men geen succes zou hebben. Tegenover de linksextremistische actie dient contra-propaganda te worden gesteld. Imperialistische droomen late men varen. Doch men becijfere, in guldens, voor iedereen.

Aandacht verdienen: het *Soer. Hbl.* (5 en 6/6, 2de bl. „Ontwikkeling van de Desa-autonomie"; 3 en 4/6, 3de bl. „Het Kruis der Leprozen"), de *Deli Crt.* (10 en 11/6 „De provincie Sumatra") en het *Bat. Nwsbl.* (6/6 „Het buitenlandsch Verlof der Ambtenaren"; 7/6 „Een suggestie").

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

In *Persatoean Indonesia* van 10 April wordt in een beschouwing over den Indonesischen nationalen geest verklaard, dat men in dit jaar weer een stap is vooruitgekomen in de nationale beweging: de grens tusschen de sana- en sini-belangen is nu duidelijk bepaald geworden. Door de onbegrensde macht van de Regeeringsambtenaren is aan de Inheemschen de gelegenheid tot schrijven en spreken geheel ontnomen, ook al blijven zij daarbij binnen de rechtsgrenzen. De geschiedenis van elk volk heeft aangetoond, dat aan de nationale eer, eenmaal opgewekt niet meer kan worden geraakt. Wie er zich eenmaal van bewust is, dat zijn nationale rechten door een ander geroofd zijn, zal die rechten trachten te herwinnen. De tot het besef van de plichten als landszoon gekomen jongelingschap heeft zich onder één vlag vereenigd en stoort zich niet aan de belemmering van sanazijde. Schrijver gaat hier dieper op in en verklaart verder, dat de P. N. I. ondanks intimidatie en wat ook, niet zal kunnen uitsterven, omdat zij haar arbeid baseert op de nationale rechten en de waarheid, waarvan het volk in den laatsten tijd doordrongen is. De naam van de P. N. I. zal wellicht van het wereldtooneel verdwijnen, doch haar geest zal in de ziel van het volk blijven voortleven en zich verbreiden.

Een zekere „Drs. M." zegt in hetzelfde blad van 20 April dat de populariteit van de P. N. I. te danken is aan het feit, dat de groep intellectueelen zich geheel ten dienste van het volk heeft gesteld, en getoond heeft, met terzijdestelling van hun eigen belangen, tot groote offers bereid te zijn. Zij heeft met duidelijkheid het volk op de hoogte gebracht van het nut van eensgezindheid en van de groote waarde van zelfwerkzaamheid. Schrijver vertelt van de hinderpalen welke aan de P. N. I., na de communisten, in den weg worden gelegd. Op de groote beteekenis van het ontstaan van de P. P. P. K. S. wordt gewezen, immers politieke macht is een vereischte voor de versterking van het nationale economisch bestaan. De uit de koloniale politiek voortvloeiende maatregelen tegen de P. N. I. zullen meerdere intellectueelen naar de volkspartij drijven en oorzaak worden dat verschillende landsdienaren zich uit hun ambten zullen terugtrekken om zich in de beweging te werpen.

In de nummers van 10 en 20 April geeft een correspondent uit Berlijn een lange beschouwing over de voor de deur staande malaise, die zich over de geheele wereld, dus ook in Indonesië zal doen gelden. Het bestaan der Indonesische Nationale Bank wordt er door bedreigd en het zal werkelijk een wonder moeten heeten als de bank zich in de huidige crisis staande kan houden. De economische wetten zullen zich sterker toonen dan de wilskracht en de bekwaamheid van een leider. De gevolgen der malaise zijn gemakkelijk te raden: overal zal het volk in moeilijkheden komen en die bestaansmoeilijkheden drijven tot actie voor bestaansverdediging. Als de Indonesische leiders meer aandacht hadden gewijd aan de economische vraagstukken, zouden zij er niet zoo door overvallen zijn geweest als thans. De arrestaties had men een jaar geleden al kunnen voorzien. Dat was niet moeilijk, als men het vraagstuk der economie begrepen had en bekwaam genoeg was geweest om er gebruik van te maken.

De drukkende atmosfeer in Indonesië thans is niet de vrucht van de propaganda van A of B, maar van de economische gesteldheid zelve. Hoeveel leiders men ook oppakken zal, het volk zal nieuwe kiezen. De malaise is begonnen, zal nijpender worden en dit zal een nog sterkere volksbeweging doen opkomen.

In de *Bintang Timoer* van 6 Mei wordt er op aangedrongen dat de Regeering open kaart zal spelen inzake het schuldig of niet-schuldig zijn der gearresteerde P. N. I.-leiders. De Regeering hebbe den moed publiekelijk aan te toonen dat genoemde nationalistische leiders de landswetten hebben overtreden. Het volk vertrouwt dat aan de leiders gelegenheid zal worden gegeven om zich behoorlijk te verdedigen op de wijze als vastgesteld in de wetten der beschaafde landen en dat het onderzoek niet slechts zal geschieden achter de gesloten deuren van het gebouw van den Raad van Indië. Men passe het systeem: „over U, voor U en zonder U", hier niet toe. Volgens verklaring van den Minister van Koloniën is het vooronderzoek geëindigd. Schrijver hoopt dat de Regeering den goeden weg zal vinden om bij het volk het vertrouwen te vestigen dat hier nog rechtvaardigheid in den waren zin van het woord bestaat.

Het Mal.-Chineesche blad *Han Po* van 26 April vestigt er de aandacht op, dat al die redevoeringen in de volksvergaderingen over auto-activiteit en eigen krachtsontplooiïng voor de arbeiders en landbouwers wel niet geheel waardeloos, maar toch van weinig practische beteekenis zijn. De leiders klagen vaak over de uitgifte van gronden aan vreemde kapitalisten, maar in werkelijkheid liggen er nog veel gronden braak en onbebouwd, die niet onder Europeesch beheer staan. De schuld ligt in dit opzicht dus bij de luiheid van de bevolking zelf. Nochtans acht schrijver het niet te laat de betrokkenen te waarschuwen tegen zulk een verwaarloozing van de nog beschikbare gronden. Men zette zich met kracht aan den arbeid en wachte niet totdat vreemde kapitalisten met hun erfpachtsaanvragen komen.

Het Mal.-Chineesche blad *Radio* van 3 Mei merkt naar aanleiding van de gebruikelijke 1 Mei-viering door socialisten en communisten op, dat voor de Aziatische wereld in het algemeen de sociaal-democraten niet zooveel te beteekenen hebben. Langzamerhand is de sociaal-democratische aard van de arbeidersvereenigingen veranderd in nationalistische of in een communistische. De arbeidersvereenigingen in Indonesia dragen nog geen internationaal karakter, omdat de tijd niet rijp is voor een klassenstrijd, aangezien de nationale strijd nog heerscht; verder omdat het nationale kapitaal nog geen invloed heeft op de arbeiders en ten slotte wegens het bestaan van twee groepen arbeiders, n.l. blanke en gekleurde.

Communistische eigenschappen kunnen gemakkelijker doordringen in de vereenigingen van Oostersche arbeiders. Wanneer de communistische richting invloed heeft in het land, zal ze echter nog imperialistischer zijn dan de bourgeois-imperialisten en militairistischer dan de militairisten zelf, hetgeen wel bewezen is door de recente gebeurtenissen in Zuid-China, waar ze verwarring brengt en niets geeft om het lot der bevolking. Een proletariaatdictatuur, zooals in Rusland en Zuid-China is in het geheel geen vooruitgang, maar een achteruitgang der beschaving.

Op 1 Mei trachten de rooden de menschen een stapje dichter te brengen bij de wereldrevolutie en den Pacific-oorlog, maar we hopen dat men zich zal kunnen vrijhouden van iets dat nog grooter ellende zal veroorzaken dan wat van het Westersche imperialisme is ondervonden.

Na een aanhaling uit de N. Rott. Crt. waarin gezegd werd dat Rusland 1 millioen roebel beschikbaar gesteld had voor de 1 Mei-viering, merkt de *Sinar Deli* van 1 Mei op, dat deze dag in Indonesië haast ongemerkt is voorbijgegaan. Het blad zegt met nadruk dat alleen de nationale beweging invloed heeft op de Indonesiërs. Rusland zal hier nooit succes hebben. Het verleden toch heeft zoowel de Regeering als het volk een goede les gegeven wat betreft het roode gevaar.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

Nr. 48 van 31 Mei: L. J. H. Marinus † (na Nienhuis de allergrootste pionier in het Delische). — I. A. Maronier †. — De toekomst der klappercultuur. — Homogene rubberneerslagen uit latex langs electrophorischen weg (hiervoor is octrooi aangevraagd nr. 25488). — Het onttrekken van coffeïne aan koffieboonen. — Zwavelverstuivingsproeven in het Bandjarsche. — John Redman Bovell † op 28 Nov. een der pioniers op het gebied van suikerrietselectie door zaadplanten op Trinidad. — Jonggezellenleven in Deli, door J. Th. Dinger. — De omgang met werklieden in de cultures. (Practische handleiding door J. J. B. Ostmeier).

De Indische Mercuur

Uit nr. 28 van 9 Juli: Het artikel „azijn-essence" in Ned. Oost-Indië wettelijk beschermd, door ir. W. Spoon. — Restitutie van betaald invoerrecht bij uitvoer van geraffineerd uit de V. S. (drawback), en Taxatie van den suikeroogst van Java van 1930, beide door dr. H. C. Prinsen Geerligs. — Het Indische fiscale winstsplitsingsvraagstuk in de praktijk door A. E. C. Saarloos, besproken door mr. Cecile Rothe. — Suriname in 1929 (ontleend aan jaarverslag Sur. Bank).

De Indische Gids.

Julinummer: De Sultan van Ternate, door A. Kruisheer. — De woelingen in Indochina. — Nog iets over Eenheid van Europeanenrecht in Indië, door dr. I. A. Nederburgh. — Wat bij de beschouwing van het denkbeeld van tolunie in Nederland-Indië vergeten wordt, door A. de Graaf. (Schrijver betoogt dat het gewenscht is, de huidige tarievenregeling te verlaten en te komen tot zoodanige regeling der fiscale tarieven, dat de Nederlandsche invoer in N.-I., in Suriname, in Curaçao en omgekeerd hiervan is vrijgesteld). — Bibliotèque coloniale internationale. Institut colonial international. Bruxelles, Session de Bruxelles de 1929, door dr. H. G. Heyting.

De Indische Verlofganger

Nr. 48 van 4 Juli: Samarangsche notities, door S. Kalff.

Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel

Uit nr. 23 van 6 Juni: De kruidnagelsituatie op Zanzibar, Pemba, Magdagascar en in N.-I. — Toenemende vraag naar Ned. Ind. koffie in het verre Oosten. (Kon dat van de Surinaamsche koffie ook maar gezegd worden).

Locale Belangen

Afl. 11 van 1 Juni: Kapitaalvorming, door F. J. M. van Riempt. — Armenzorg. — Toekenning van subsidie aan stadsgemeenten ten behoeve van in haren dienst uitgezonden onderwijzers. — Uitvoering van werken in eigen beheer. — Het vervoervraagstuk te Semarang.

Natuurkundig Tijdschrift voor Ned.-Indië

Iste afl. van deel XC.: De Caldera-vorming, door dr. C. A. v. d. Bosch. — Enkele aanteekeningen over de kever Epicauta ruficeps Ill., door F. A. Th. H. Verbeek. — Een merkwaardige wolkvorming, door dr. C. A. v. d. Bosch. — De Tengger strijdvraag, door ir. R. W. van Bemmelen. — Ueber ein Vorkommen von Granit im Gebiete des G. Panggoeng, door dr. E. Scheibener. — Kort overzicht van het weer in 1929, door H. P. Berlage Jr. — Uitkomsten van Aardmagnetische Waarnemingen te Batavia en Buitenzorg verricht gedurende de jaren 1925—1928.

Nederlandsch-Indië (Orgaan van de V. C.).

Meinummer: Nederlandsch-Indië en adelsgunsten, door mr. P. C. Bloys van Tresling Prins. — I(ndo) E(uropeesch) V(erbond) en V. C., door P. M. C. J. Hamer. — De V. C. en Ned.-Indië in het Rijksverband, door Br. — De Inlandsche militie. (Slotsom: Geen inlandsche militie), door V.C'er. — De Eenheid en de V. C., door v. d. G. — Ons Volkslied (het Wilhelmus in oorspronkelijke tekst met aanteekening van dr. J. te Winkel). — Van hier en elders (In 't verleden ligt het heden). — De particuliere luchtvaart in N.-I., door Brunner. — Historische Banden (de band met Semarang. Corn. Speelman wist op 15 Jan. 1678 te bewerken, „dat het gebied en de regeering over de stad en de land en van Samarang en Kaligawe, met alle dorpen daaronder sorteerende" aan de Ned. O. I. Comp. werden overgegeven).

Pharmaceutisch Tijdschrift voor N.-I.

Afl. 6 van 1 Juni: In Memoriam J. F. Tierie. — Practische methoden voor klinisch-chemisch onderzoek, door ir. A. J. Hyman. — Jaarverslag 1929 v. h. scheikundig Laboratorium, door dr. M. Duyster. — Invloed van zeepen op giftigheid van alkaloïden. — Nieuwe kleurmethode voor t. b. c.-bacillen in sputum met behulp van trypaflavin.

Politiek Economisch Weekblad

Nr. 41 van 9 Juli: De legende van het blankenmonopolie inzake het rassen-superioriteitsgevoel. — Het verweer van Albert Thomas, door mr. H. Cohen de Boer. — Het tweede deel van het Rapport-Simon, door Prokopius.

Spoor- en Tramwegen

Nr. 1 van 7 Juli: De suikerafvoer naar Soerabaja, door W. J. Osten.

De Tropische Natuur

Afl. 5—6 van Mei—Juni: Eenige belangrijke plan-

tengeographische vondsten op den Papadajan, door C. van Steenis. — Over Indische zijdevlinders (Antheraea) door S. Leefmans. — Het Javaansche schubdier (Manis javanica Desen), door L. Coomans de Ruiter.

Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap.

Juli-aflevering: Het genetisch-plantengeografisch onderzoek van den Indischen Archipel en Wegener's verschuivingstheorie (met 3 tekstfiguren en 2 kaarten), door dr. H. J. Lam. — De gravimetrische opneming der zeeën van Ned.-Indië (met kaart), door dr. J. J. A. Muller. — De Snellius-expeditie (17 Dec.—24 Febr. met 2 kaarten). — Kelken van Rhinoceroshoorn, door J. C. Lamster (met een foto).

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

St. Claverbond. Afl. 6, Juli—Aug.: Goentoer—Geni. Vijf mannen en een steenen kerkje, door A. Soegya. — Nieuws uit Soekaboemi, door Mère Gertrude. — Sampéjan, door H. Bastiaanse. — Tantama, door J. ten Berge. — Missietentoonstelling der Java-club, door prof. dr. W. Mulder.

Katholieke Missiën Julinummer: De Congregatie der Fraters van O. L. Vrouw van Barmhartigheid en de Missies (met plaat: School en huis te Bonaire). — De Ngada's en hun geestenwereld, door P. Arndt. — Langs den gordel van smaragd.

BOEKENSCHOUW.

Handbook of the Netherlands East Indies 1930. Kolff & Co.

Mijn kruistocht door Indië, W. J. Heydeman, Querido's uitg. Mij. f 4.90.

De Rubbercultuur ter Oostkust van Sumatra, J. H. Croockewit, De Bussy, f 6.—.

Bijdragen en Mededeelingen van het historisch Genootschap Dl 51 (1930). Rapport van Piet Heyn aan de bewindhebbers van de Kamer Amsterdam der W. I. Comp. dd. 11 Aug. 1627 en Nalezingen en verbetering op de uitgave „Piet Heyn en de Zilvervloot" door S. P. L. Honoré Naber.

Brieven van den Commissaris-Generaal voor de (Ned.) West-Ind. Bezittingen, J. van den Bosch aan den Minister voor de Marine en de Koloniën 1827—1829, door mr. B. de Gaay Fortman. Een uitvoerig overzicht van 140 bladzijden met een personen- en zakenregister.

Beknopte geschiedenis van Indonesië tot aan de komst der Hollanders met 12 kaarten en 42 afb., door H. van Ennen, Van Goor uitg. Mij. f 1.90.

Indische Bergcultuuronderzoekingen voornamelijk in Zuid-Sumatra, door Th. Hoedt. Veenman & Zn. Wageningen. (proefschrift) f 4.50.

Suriname

Te Paramaribo wordt een nieuwe gouvernementsschool opgericht, de „polikliniekschool", bestemd voor aan beginnende lepra-lijdende kinderen.

Een voortreffelijk besluit, getuigende van wijs beleid en van groote menschlievendheid.

„Suriname" van 20 Mei schrijft:

„Wat kan men deze kinderen, die aller medelijden en deernis verdienen, beter geven dan wat onderwijs. Al is de tijd reeds lang voorbij dat deze zieken als verworpelingen beschouwd werden, nog steeds zullen zij alle deuren gesloten vinden, ervaren, dat alle omgang met hen zorgvuldig vermeden wordt. Hun geheele leven zijn zij dus op zich zelve aangewezen en wat komt hun in dat leven van eeuwigdurende afzondering beter te pas dan het voorrecht te kunnen meeleven met al het gebeuren van heinde en ver. Dat voorrecht wordt hun geschonken door het onderwijs, waardoor zij zich niet verlaten voelen in hunne eenzaamheid en vrede kunnen hebben met hun ongelukkig lot."

De lepra is een besmettelijke ziekte. Feitelijk weet men er niet meer van dan dit. Algemeen wordt beweerd, dat de besmettelijkheid zeer gering is. Ook dit is aan twijfel onderhevig, gezien het groot aantal lijders in Suriname.

Men kan natuurlijk de onderwijzers en onderwijzeressen niet dwingen aan deze school werkzaam te zijn. Het gouvernement heeft daarom vrijwilligers opgeroepen. Het aantal gegadigden is zeer groot. Dat plei: voor het onderwijzend personeel in Suriname, want die aan deze school werkt, stelt zichzelf en zijn of haar gezin dagelijks bloot aan besmetting met de vreeselijkste aller ziekten. Het geldelijk voordeel kan de drijfveer niet zijn, want de benoemden ontvangen slechts f 50 per maand boven het gewone traktement. Hun pensioengrondslag wordt met deze toelage niet verhoogd.

Hoe arm de kolonie ook is, in dit geval had men niet aan bezuiniging, aan versobering moeten denken. Een ruime bezoldiging, een goed pensioen waren hier op hun plaats. En ook niet te groote klassen. Veel ruimte, veel lucht en licht.

***

In het hierboven aangehaalde artikel troffen ons de volgende beschouwingen:

„De ontdekker van de leprabacil zeide:

„De lepra is een ziekte waarvoor men klaarblijkelijk geen groote vrees behoeft te hebben; waarschijnlijk zijn er zeer bijzondere omstandigheden noodig om de ziekte te activeeren, omstandigheden, die wij jammer genoeg niet kennen.""

„Waarom zou dat onbekende niet bijvoorbeeld de treef — indiosyncrasie — de hypersensibiliteit kunnen wezen".

Deze vraag hadden wij na de artikelen over de treef in *„De West-Indische Gids"* van April en September 1929 niet verwacht. Immers dekken de termen „treef" en „indiosyncrasie" elkaar niet „Treef" is een veel meer omvattend begrip dan overgevoeligheid voor bepaalde spijzen of genotmiddelen. Die zoo'n overgevoeligheid bij zich opmerkt, doet wijs onthouding te betrachten. Maar een zinsnede als hierboven aangehaald werkt verwarrend en versterkt het volksgeloof in de „treef", zooals die in Suriname verstaan wordt. En dat volksgeloof moet bestreden worden, wil men met kans op goeden uitslag de verbreiding van de lepra bestrijden.

***

Het blad *„Suriname"* geeft sedert 16 Mei een bijblaadje uit *„De Schakel tusschen school en huis"*, dat om de 14 dagen verschijnt. De beide nummers, die wij ontvingen, zijn zeer interessant. Redacteuren zijn M. T. Hylaard en R. C. Schoonhoven, beiden werkzaam aan openbare scholen te Paramaribo.

***

In *„De Nieuwe Stem"* van 22 Mei vergelijkt een inzender in een artikel onder het hoofd *„Decrescendo"* de positie van het ambtenarenpersoneel van nu en vroeger. Het artikel geeft een ontmoedigenden indruk van de verarming der kolonie.

„Gelijk de bladeren van een boom, valt de eene gunstige bepaling na de andere weg, totdat wij de plant overhouden, ontdaan van haar zoo noodige en nuttige organen, die haar een frisch en vroolijk leven moeten verzekeren."

Al hinkt het beeld, de bedoeling is duidelijk. De versobering wordt tot het uiterste doorgevoerd. Of dit proces zich tenslotte niet wreken zal?

***

Wij vestigen de aandacht op de *„Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap"*, Deel LI. 1930, waarin Mr. B. de Gaay Fortman publiceert „Brieven van den Commissaris-generaal voor de (Nederlandsche) West-Indische Bezittingen J. van den Bosch aan den Minister voor de Marine en de Koloniën (1827—1829)."

Een belangrijk stuk historie, dat aan de vergetelheid is ontrokken.

***

De Raad van Bijstand van het Zeister Zendingsgenootschap verspreidt een omzendbrief, waaraan de N.R.Ct. van 9 Juli het volgende ontleent:

Twee honderd jaar geleden heeft de Broedergemeente van Herrnhut den moed gehad boden uit te zenden naar Suriname voor het heil der slaven; aan armoedig Suriname schonken zij een rijkdom van bezit, geestelijk, verstandelijk, maatschappelijk.

De oorlog brak het financieel vermogen van de Herrnhutter Zendingsgemeente; in 1928 heeft zij de lasten der verzorging van het werkterrein in Suriname moeten overdragen aan het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente te Zeist, die het aandurfde de taak te aanvaarden, in het vertrouwen, dat voortaan Nederland zelf de middelen zou verschaffen den arbeid in dat Nederlandsch gebied voort te zetten, nu de Duitsche gemeente het niet langer kon doen.

De Samenwerkende Zendingscorporaties te Oegstgeest waarborgden eene jaarlijksche bijdrage van f 25.000; één ton zou gevonden moeten worden uit contributies en losse giften. Dit bedrag is niet bereikt. Ondanks inkrimping van personeel, ondanks

beperking van den veelzijdig uitgegroeiden arbeid, hebben 1928 en 1929 een gezamenlijk tekort van f 66.000 nagelaten. De fondsen van het Zeister Genootschap zijn te gelde gemaakt moeten worden en nagenoeg uitgeput.

De toekomst laat zich zeer donker aanzien. Weder staan nieuwe bezuinigingen op het program. Al zulke maatregelen beteekenen echter terugtrekken, verflauwen van bemoeienissen en als het zóó moet doorgaan zal het moeten uitloopen op vernieling van veel, dat met twee eeuwen volgehouden, onverdroten toewijding moeizaam is opgebouwd en waarvan het ongerept behoud voor het levenswelzijn van een groot deel van Suriname's bevolking, voor kinderen, jeugd en volwassenen, van zoo kostelijke waarde is.

Nederland kan het dreigend gevaar keeren. In Suriname zelf is de offervaardigheid verblijdend toegenomen, maar meer dan een bescheiden bijdrage kan als gevolg van de daar heerschende omstandigheden niet worden verwacht.

Het is nu wel algemeen bekend, dat Suriname economisch bedenkelijk verarmt; een fatale geestelijke verarming — geestelijk begrepen als breede tegenstelling tegenover het enkel materieele — zal zich voltrekken als in het geldgebrek der Broederzending niet wordt voorzien.

Gaven worden tegemoet gezien door den penningmeester van het Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente te Zeist, Broederplein 33 postgiro 24696) of door een der ondergeteekenden; allereerst gaarne „voor het tekort"; zoo mogelijk ook in den vorm van jaarlijksche contributie (f 10) en abonnement op het maandblad „Ons Suriname".

De Raad van Bijstand: G. J. Staal, oud-Gouverneur van Suriname, voorzitter, Den Haag; mr. dr. C. F. Schoch, Hoofd-directeur der Sur. Bank, vice-voorzitter, Driebergen; mr. dr. P. H. W. G. v. d. Helm, oud-Gouv.-Secretaris van Suriname, secretaris, Zeist; J. F. Arbous, Zeist; mej. J. Blaauw Zeist; O. W. A. von Grote, Haarlem; W. Hasewinkel, Zeist; mej. M. D. v. Hoogstraten, Zeist; L. G. James, Maarssen; F. H. C. Jansen, Zeist; J. van Keulen, Hilversum; mejonkvrouwe C. C. v. d. Poll, Zeist; L. Schütz, Zeist; ds. W. Verhoef, Zeist; L. J. van Wijk, Heemstede.

***

Dinsdagavond 8 Juli had in de kerk der Evang. Broedergemeente te Zeist de afvaardiging plaats van den heer en mevrouw D. Boon—Ketel, van Schoonhoven, benoemd tot huisouders van het Kinderhuis Saron bij Paramaribo. Vele belangstellenden ook van elders, woonden de plechtigheid bij.

***

In een artikel: *„Vliegen naar en in West-Indië"*, *in het „Politiek Economisch Weekblad"* van 2 Juli, waarin het uitzenden van een deskundige naar Suriname wordt besproken, lezen wij:

„Indien de uit te zenden deskundige bij het beoordeelen van het vraagstuk het zuiver Surinaamsch belang in het oog vat, zal hij ongetwijfeld ervaren, dat het onderzoeken en fotografeeren van het binnenland van groote waarde kan blijken...."

In verband hiermede verwijzen wij den belangstellenden lezer naar het artikel van Ir. E. C. Abendanon *„Economische waardebepaling van Suriname"* in *„De West-Indische Gids"* van Juli 1919, en naar het artikel *„Luchtvaart in Guyana"*, van Jhr. L. C. van Panhuys in het Novembernummer 1920 van hetzelfde tijdschrift.

***

In een nota naar aanleiding van het Verslag over het Wetsontwerp tot goedkeuring van het op 21 Juni 1926 te Parijs gesloten internationaal sanitair verdrag verklaart de minister van Arbeid, H. en N. het standpunt van sommige leden, dat, al zullen daaraan kosten zijn verbonden, ook Suriname en Curaçao in de regeling behooren te worden betrokken, niet te deelen. De gouverneur van Suriname heeft bericht, zoodanige aanvaarding niet gerechtvaardigd te achten wegens den geringen omvang van het havenverkeer in het gewest en op grond van de ervaring, dat er telkens vele jaren verloopen, aleer er infectiegevaar dreigt, in welk geval desnoods aan een verdacht besmet schip toegang zal worden geweigerd. De gouverneur van Curaçao achtte aanvaarding mede om financieele redenen voorloopig ongewenscht.

***

De N. R. Crt van 11 Juli Av.bl. B schrijft:

„Heden is de acte van oprichting verleden van de N.V. West-Indische Maatschappij tot exploitatie van de koffie-installatie-Systeem Fernandes. In deze maatschappij wordt door de regeering en door de belanghebbenden ieder voor de helft in het kapitaal ad f 70.000 deelgenomen.

De bedoeling van de oprichting is, gelijk bekend, om verbetering te brengen, in smaak, geur en kleur van de Suriname-Liberia koffie, opdat daarvoor het afzetgebied, hetwelk tot nog toe voornamelijk tot de Scandinavische landen is beperkt, wordt vergroot.

In den raad van beheer treden voor de eerste maal op, als voorzitter: mr. A. J. A. A. baron van Heemstra, oud-gouverneur van Suriname, en als leden: J. S. C. Kasteleijn, voorzitter van het Suriname-Studiesyndicaat, J. van Ettinger, referendaris bij het departement van koloniën, H. J. Knottenbelt Azn. en M. C. J. Welle".

Curaçao

De middelen.

Het eerste kwartaal 1930 is een best kwartaal geweest. In 't geheel brachten de middelen f 600.000 meer op dan in het overeenkomstige kwartaal van 1929, en f 500.000— meer dan het ¼ der raming, zelfs nog een ton gouds meer dan de raming met inbegrip van uit leening te verkrijgen gelden. Daartegenover staat, dat bij de ramingcijfers van deze laatste gelden nog geen rekening gehouden is met de aanhangige aanvullende begrooting.

Meer dan in 1929 brachten op: invoerrecht f 70.000,—; accijns op gedistilleerd f 29.000,—; grondbelasting f 25.000,—; motorrijtuig- enz. belasting f 10.000,—; huur van landsgronden f 7.500,—; douane f 7.000,—; posterij f 8.000,—; watervoorzieningsdienst f 53.000,—. Daartegenover staan verscheidene lagere opbrengsten als: gebruiksbelasting f 38.000,—; successiebelasting f 33.000,—; uitvoerrecht f 7.000,—.

De inkomstenbelasting en de opbrengst der loodsgelden zijn ongeveer gelijk gebleven.

Scheepvaart.

In Januari tot April 1930 kwamen binnen 1833 (1703) stoomschepen en 1601 (1606) zeilschepen, metende achtereenvolgens 10.272.875 (9.589.789) en 75.430 (86.187) M³ netto.

Des gouverneurs vervanger.

Tot nu toe was het de gewoonte, naar wij meenen, dat bij korte afwezigheid van den gouverneur de ondervoorzitter van den raad van bestuur als zoodanig optrad. Wel laat het regeeringsreglement ook voor dit geval mogelijk de aanwijzing van een ander bij koninklijk besluit, maar daarvan werd geen gebruik gemaakt. Thans schijnt dit anders te zijn, en is de heer Schotborgh als zoodanig aangewezen

Nederlandsch fabrikaat!

Er is werk voor den heer Suringar. Blijkens een bericht in de Curaçaosche bladen, heeft de C. S. M. de proviandeering der schepen in eigen beheer genomen. Maar tevens zou, volgens de *Amigoe*, de z.g. droge-store gegund zijn aan een Engelsch huis. Het is toch wel vreemd, schrijft het blad, om niet te zeggen treurig, dat een Nederlandsche maatschappij in een Nederlandsche kolonie aan een vreemde firma de voorkeur geeft.

Bovenwindsche eilanden.

Op de landtong, waarop Simsonsbaai ligt, heerscht „hookworm". Het schijnt, dat de geheele plaats besmet is, en strenge maatregelen zullen noodig zijn, om de ziekte te bestrijden. Er zijn reeds enkele sterfgevallen; en alle inwoners zijn er door aangetast. De ziekte wordt verspreid, doordat er daar geen closets zijn; de bacil kruipt in het zand, en de menschen, die blootsvoets loopen, nemen de bacil mee.

De menschen van Simsonsbaai, blanke visschers, leven eenigszins op zichzelf. Zij huwen onder elkaar, en hebben geen verbinding met het eiland. Vroeger begeerden zij dat ook niet, maar sinds 1928 hebben zij een verzoek om een brug gedaan. Er schijnt ook wel over gedacht te worden, om de landtong te laten ontruimen.

Geschiedkundige sprokkelingen.

K. van Eekhout.

Ds. Bosch vertelt van den schoolonderwijzer K. van Eekhout ,die, als zendeling voor de Kaap bestemd, op Curaçao terecht kwam. In het werk van prof. dr. E. F. Kruyf over het Nederlandsche Zendelinggen., vonden wij het volgende:

In 1802 zond het Rotterdamsche genootschap een 50-jarig landbouwer C. Roesteen uit Linschoten, E. Smit en K. van Eekhout, weesjongens uit Amsterdam als zendelingen naar de Kaap. Door storm landden zij in Februari 1803 in Suriname. Vijf maanden later vertrokken zij van hier, maar werden door een Engelsche kaper genomen en naar Barbados gebracht. In Januari 1804 gingen zij naar Curaçao. Roesteen werd daar krankenbezoeker, Van Eekhout huisonderwijzer. Begeerig om toch zendeling te worden, volgden zij in 1805 Smit naar New York om vandaar Zuid-Afrika te bereiken. Aan Smit gelukte dit ook. Roesteen stierf in N.-Amerika, en Van Eekhout ging terug naar Curaçao. Aan het bestuur van het Zendelinggenootschap vroeg hij een aanstelling op Aruba, die hem geweigerd werd. Hij was inmiddels eerste klerk bij het gouvernement geworden. „Na '19 komt zijn naam in de gedrukte stukken des Gen. niet meer voor", zegt Kruyf. Wij weten, dat hij na op Curaçao een school van den tweeden rang op Pietermaai gehad te hebben, naar Aruba gegaan is in 1822 als onderwijzer, daar tevens kerkelijk voorganger werd, en later een der „magistraten" van het eiland was, die met den commandeur het vredegerecht vormden.

Uit den Verren Vreemde

Indië op weg naar een Britsche federatie of naar een zelfstandig dominion?

Wie verwacht mocht hebben, dat het rapport der Simon-commissie meer berusting, betere stemming en grooter vertrouwen aan Indië zou vermogen te schenken, is spoedig ontgoocheld. Zonder dat de in Indië heerschende oneenigheden zijn bijgelegd, loopt nu toch daar tusschen door één klank van overeenstemming: *tegen de voorstellen-Simon*. Men zou haast geneigd zijn hierin iets te zien, als het samengaan van uiteenloopende partijen tegenover een opkomend, dreigend gevaar. En de leiding neemt ten deze zoowaar Sir Irwin, de onderkoning, in eigen persoon.

Het rapport der commissie, die onder Sir John Simon's presidium heeft gestaan en waarin de drie politieke partijen uit het parlement vertegenwoordigd waren, is met algemeene stemmen opgesteld, zooals 't verschenen is. Het eerste deel is eerder uitgegeven om de algemeene grondslagen en beschouwingen al vast ingang te doen vinden, alvorens de conclusies aan het openbaar oordeel zouden worden onderworpen. Deze zijn thans intusschen ook gepubliceerd. In Engeland hebben zij van vele zijden een goedkeurend woord mogen verwerven, al hebben zij maar bij heel enkelen een geestdriftig onthaal gevonden. Indië is er, als gezegd, vrijwel als één man tegen in verzet gekomen.

De reorganisatie van Indië op federalistischen grondslag wil, volgens het Simon-rapport, niet alleen het z.g.n. Britsch-Indië omvatten, maar in de toekomst geheel Indië, d. i. ook met de honderdtallen van zelfbesturende vorstenstaten. Deze laatste zullen zich dan uit overwegingen van eigenbelang moeten aansluiten. De provinciën zullen hun autonomie behouden en deze versterkt zien. Terwijl ieder vorstenstaat en iedere provincie zoo meester is in eigen huis, moet er een gemeenebest van Grooter-Indië komen.

De Britsche gouverneur van een provincie zal slechts voor bepaalde doeleinden een remmende bevoegdheid krijgen. De leiding der provinciale regeering wordt toevertrouwd aan een provinciaal kabinet. De afzonderlijke Hindoesche en Mohamedaansche kiezerskorpsen voor het provinciale parlement blijven





bestaan, maar het aantal kiezers zal worden uitgebreid van 2,8 tot 10 % der bevolking. Door een beperkt vrouwenkiesrecht zal het aantal kiezers 20 % van de volwassen bevolking bedragen. In de provinciale parlementen zullen eenige zetels worden bestemd voor de paria's.

Voor de N. W. grensprovincie wordt een afzonderlijke voorziening aangegeven.

Aanbevolen wordt Birma, dat door ligging, door geschiedenis en door den aard van zijn bevolking niet tot Indië behoort, een politiek zelfstandig bestaan te geven.

De structuur van de centrale Indische regeering wijst in de Simon-voorstellen volstrekt niet in de dominion-richting. De gouverneur-generaal zal zelf, instede van den secretaris van staat (minister voor Indië) verantwoordelijk worden voor de keuze van de leden van zijn kabinet. De Uitvoerende raad van den G. G. zal niet verantwoordelijk zijn tegenover de Indische Wetgevende vergadering, in den zin waarin het Britsche kabinet zulks is tegenover het Britsche parlement, of zooals zulks ook het geval is in de Dominions. De verantwoordelijkheid voor de toekomstige beslissingen van het centraal bestuur blijft bij het Britsche parlement.

Het Centraal parlement zal op streng federalen grondslag worden samengesteld door de provinciale eenheden. De Raad van Staten blijft bestaan. De Wetgevende vergadering wordt de Federale vergadering. De verkiezingen voor beide lichamen geschieden door de provinciale parlementen, dus indirect, volgens een stelsel van evenredige vertegenwoordiging.

Als een begin van de organisatie, die eens zal kunnen leiden tot een federatie, welke behalve Britsch-Indië (in engeren zin) ook de vorstenstaten insluit, zou een Raad van Groot-Indië moeten worden gevormd, die overleg zal plegen over de aangelegenheden van algemeen gezamenlijk belang.

De federale gedachte, met de mogelijkheid van vèrstrekkende ontwikkeling, is de hoofdgedachte der commissie-voorstellen. Daarnaast wijst zij op den plicht der regeering om orde en veiligheid te verzekeren.

De commissie had haar bezoeken aan Indië gebracht vóórdat daar de chaos intrad die er nu, door de non-coöperation-actie op groote schaal, veroorzaakt is. Zij heeft haar rapport en haar voorstellen ook uitgewerkt zonder zich door de jongste gebeurtenissen sterk te laten beïnvloeden. Aan de nationalistische voormannen houdt zij voor, dat zij wel bereid is om mede te werken tot een belangrijken stap in de richting van zelfregeering, en dat zij daarbij ook het beginsel indachtig wil zijn dat verantwoordelijkheidsbesef alleen kan worden aangeleerd door verantwoordelijkheid voor eigen daden, maar zij wil er daarbij toch voor waken dat de ondervinding hierbij niet te duur zal worden betaald.

Nog had men den tijd niet gehad om de diepte van deze voorstellen grondig te peilen, of reeds kwam den 2en Juli een verklaring van de Britsche regeering zeggen, dat men er geen te vèr strekkende beteekenis aan mocht hechten. Als half-November de groote conferentie te Londen bijeen zal komen, waar vertegenwoordigers van de verschillende partijen en richtingen in Engeland èn in Britsch-Indië, alsmede van de Indische vorstenstaten samen zullen aanzitten, om tot voorstellen te komen, die aan het Engelsche parlement zullen worden ingediend, dan zal dit een vrije conferentie zijn, die o.a. ook het rapport-Simon zal behandelen, maar die ook elk ander voorstel in overweging kan nemen. Het rapport-Simon komt op de agenda der conferentie, maar is in geenen deele bindend.

De onderkoning, lord Irwin is door de woelige gebeurtenissen om hem heen niet terug gebracht van zijn standpunt, dat ook door het Labourkabinet wordt gedeeld, dat in de nationalistische beweging de richting moet worden gezien, waarin de ontwikkeling van Indië behoort te worden geleid. Hij voelt, dat men deze opvatting zou kunnen beschouwen als een in zwakheid toegeven aan den drang der omstandigheden van het oogenblik. Om zich hiertegen te vrijwaren beroept hij zich gaarne op eerder afgelegde verklaringen, die er op moeten wijzen dat hij zich zelf is gebleven en wil blijven. Zoo nu ook weer nu hij de vorige week bij een verklaring in de Wetgevende vergadering de bovenvermelde verklaring van de Britsche regeering onderstreept heeft.

De onderkoning begon met er aan te herinneren dat hij het als zijn eersten plicht beschouwt al zijn energie aan te wenden voor de handhaving van een ordelijk en tevreden Indië binnen het kader van 't Britsche gemeenebest. „Doch aan den anderen kant kan niet verwacht worden, dat Indië, dat zich voortdurend meer bewust wordt van nationaal gevoel, deel zou willen uitmaken van het Britsche rijk op voorwaarden, die een blijvende ondergeschiktheid zouden beteekenen. Om alle mogelijke misverstand hieromtrent weg te nemen, heeft de Britsche regeering mij *verleden jaar* gemachtigd te verklaren, dat naar haar meening het bereiken van den *status van Dominion* de natuurlijke voltooiïng van den grondwettelijken status van Indië is. Die verklaring geldt nog steeds."

Lord Irwin legde er vervolgens den nadruk op, dat de Britsche regeering na een nauwkeurig onderzoek besloten had, dat de a.s. conferentie te Londen, welke beoogt de mate van zelfbestuur van Indië te vergrooten, volkomen vrij zal zijn, al zullen de besprekingen natuurlijk zeer worden vergemakkelijkt door het rapport-Simon.

Lord Irwin besloot zijn rede aldus: „Twee wegen liggen er open voor Indië. De eene leidt naar wanorde, oneenigheid, teleurstelling en vernietigde hoop, de andere leidt naar het Indië van onze droomen: een trotsch deelgenoot in een vrije gemeenschap van volkeren, die kracht verleent en kracht ontleent aan een dergelijk eervol verbond. De Britsche regeering hoopt nog steeds, dat de Indiërs, hoe hun opvattingen ook mogen zijn, bereid zullen blijken deel te nemen aan het opbouwende werk, dat de regeering op het oog heeft."

Men kan niet zeggen, dat de opruiers en verzetslieden zich door de vermaningen van den onderkoning hebben laten kalmeeren, de berichten blijven van hardnekkige non-cooperation-actie spreken. Maar toch is een goede invloed van de gehouden rede in ruimen kring merkbaar. Zij heeft in Indië een reactie uitgelokt op de ontevredenheid over de Simons-voorstellen. Vooraanstaande persoonlijkheden in groepen en partijen sporen aan tot meer samenwerking en durven weer spreken van mogelijke goede kansen op de November ronde-tafel-conferentie.

Met dit al staat alles weer op losse schroeven.

Lord Burnham deelde mee Woensdag 16 Juli in het Hoogerhuis de vraag te stellen, of het rapport-Simon het voornaamste punt van de November-conferentie zal uitmaken. Als dit nummer van het *Kol. Wkbl.* verschijnt, zal de lezer in de telegrammen dus vermoedelijk al kunnen hebben gelezen welk standpunt het ministerie Mac-Donald in deze kwestie wil innemen.

Ingezonden

Voor Pa van der Steur.

In dank ontvangen tot en met 12 Juli: f 4245,67. Vorige verantwoording f 3628,04.

Den Haag: O.O. ver. „Madjoe" f 12,—; W. de B. f 1,30; mevr. H. R. H. S.—E. f 5,—; A. J. H. E. f 2,50; W. A. Gzn f 0,65; Onze Vloot f 10,—; mevr. J. G. f 10,—; D. H. A. f 5,20; mevr. G. D. f 1,—; H. P. W. f 2,50; Mr. J. H. T. f 15,—; Th. H. A. v. d. V. f 2,50; L. S. f 0,65; fam. F. f 1.95; J. J. f 2,50; A. H. v. D. f 1,—; mej. J. Ph. f 2,50; F. B. f 1,—; J. C. F. C. f 2,50; C. M. N. H. f 1,—; G. J. v. R. f 1,—; W. C. B. W. f 1,50; Dr. J. Th. T. f 5,—; F. J. J. Fevrabend f 0,65; J. W. R. v. I. f 5.—; Mr. C. W. Th. v. d. B. f 0,65; J. van B. M. f 1,50; Ir. C. F. v. B. f 5,—; H. J. V. f 1,—; J. P. H. f 1,30; F. K. v. G. f 2,50; E. B. S. f 6,50; Wed. E. v. A.—T. f 0,65; Jhr. W. v. R. L. f 10,—; mej. A. E. B. f 2,50; mevr. E. S.—B. f 0,65; F. J. H. f 10,—; mej. C. L. f 5.—; Ph. E. M. f 2.60; H. J. B f 0,65; W. Th. L. f 5,—; mej. M. L. f 0,65; mej. J. C. f 1,—; D. R. v. I. f 3,25; mevr. B. W. M. H. J. f 3,90; Mr. H. L. E. de W. f 2,50; J. B. f 0,65; G. J. B. f 1,30; T. H. Beau f 1,—; I. P. L. B. f 0,65; J. P. f 1.—; Pension Nassauplein f 22,30; R. J. H. N. f 1,30; E. Ch. S. W. f 5,—; H. v. S. f 3,25; H. G. en M. L. f 10,—; Wed. N. G. f 1,95; L. van W. f 0,65; H. F. van H. f 1,—; C. W. K. f 6,50; Vergadering „Madjoe" f 21,30; W. F. C. van B. f 1,30; M. E. S. f 2,50; A. G. v. d. L. f 1,—; N. N. f 0.65; Ir. R. P. O. D. W. f 5,—; H. S. en vrienden f 10,—; W. H. H. f 2,—; A. H. f 5,—; D. G. f 10,—; J. C. H. f 2,—; P. B. v. S. t. B. f 2,50; mevr. G. J. L. f 65,—.

Amsterdam: H. G. f 5,—; Dra A. P. f 1,—; H. W. S. D. F. f 0,65; G. L. f 7,—; D. Z. f 0,65; mevr. C. v. O. Z. f 2,50.

Rotterdam: M. J. M. f 0.65; J. S. f 1.—; Joh. W. V. f 1,50; Wed. J. C. de J. f 1,30; mej. W. J. S. f 10,—.

Apeldoorn: Pl. f 0,65; N.N. f 2,—.

Bloemendaal(*): Mevr. D. S. S. f 10,—; Ir. F. J. Ph. f 10,—.

Brummen: C. C. S. v. H.—v. Vl. f 6,50; Wed. ds. M. f 0,65.

Nijmegen: M. R. f 1,—; W. F. v. d. M. D. f 0,65; Ds. en mevr. F. W. S.—I f 1,50.

Oegstgeest A. Th. S. f 0,65; Dr. W. G. B. f 3,25.

Arnhem: Mej. W. E. D. D. f 0,65; W. L. K. f 1,30.

Haarlem: Dr. H. K. f 5,—; Voorburg A. H. f 0,65; Joppe A. F. W. f 2,60; Bussum: mevr. S. B. C. f 10,—; Leiden: „India Orientalis f 32,23; Oosterbeek: E. M. L. v. d. H. f 6,50; Woerden: mevr. D. A. de R.—H. f 1,95; Eindhoven: W. J. W. f 6.50; Epe: J. D. f 0.65; Heemstede: Dr. W. H. K. f 6,50; Velp: Ds. J. W. f 5,—; Heilo: C. S.—v. d. K. f 5,—; Baarn: mevr. M. D. C. A. H. f 0,65; Brielle: J. S. f 5,—; Wassenaar: Ir. Th. F. V. f 5,—; Bilthoven: W. R. A. v. A. f 10,—; Ginneken: Luit. S. H. S. f 2,50; Malden: L. G. v. d. W. f 2,60; Bennekom: C. A. v. R. f 5,—; Bussum: W. K. f 3,—; Zutphen: mej. R. B. f 10,—; Groningen: P. J. H. f 1,—; Berg en Dal: P. v. G. S. f 3,25; Utrecht: Kontjò Kontjò f 10,—; Warmond: Cult. Mij Beran f 50,—; Bergen: v. d. P. f 5,—; Brussel: J. S. f 6,50.

HET COMITÉ,
Postgiro No. 14574, Den Haag.

(*) Verbetering: Door een zetfout is vorige maal verantwoord: H. M. S. Bloemendaal f 0.65 dit moet zijn: f 65,—.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2. 50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Jaargang 1929 „K. W."

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

VAN DE REDACTIE.

Radiotelefoondienst Nederland—Ned.-Indië.

Voor den radiotelefoondienst Nederland—Ned.-Indië is het aantal spreekcellen in Indië uitgebreid met een spreekgelegenheid te Garoet.

Boottrein Stoomvaart Maatschappij Nederland.

Het Agentschap der N.V. Stoomvaart Maatschappij Nederland, de firma Crans & Co., Den Haag, meldt, dat de boottrein van het thuisvarende motorschip „Johan van Oldenbarnevelt", d.d. 17 Juli a.s. te Genua verwacht, Vrijdag 18 Juli a.s. des morgens 11.00 uur aan het Staatsspoor in Den Haag zal aankomen. (o. o. v.)

Uitzending voor 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs, in het bezit der hoofdakte;

b. leeraar Duitsche taal (akte B) bij het middelbaar onderwijs;

c. leeraar bij het technisch onderwijs, in het bezit van de akte Mg en met ervaring scheepswerktuigbouwkunde;

d. houtvester bij den Dienst van het Boschwezen (in het bezit van het diploma landbouwkundig ingenieur K. B.);

e. landbouwconsulent en tuinbouwconsulent bij den Landbouwvoorlichtingsdienst;

f. predikant bij de Protestantsche Kerken;

h. vrouwelijk Gouvernementsarts bij den Dienst der Volksgezondheid;

i. rechterlijk ambtenaar (doctoraal diploma Nederlandsch-Indisch recht vereischt);

j. gegradueerd adjunct-accountant bij den Belasting-accountantsdienst (diploma rekeningwetenschap Handelshoogeschool vereischt);

k. adjunct-accountant bij den Belasting-accountantsdienst;

l. accountant bij den Gouvernements-accountantsdienst;

m. adjunct-accountant bij den Gouvernements-accountantsdienst;

n. opzichter-werkplaats (smid) bij den Dienst der Staatsspoor- en tramwegen;

o. opzichter-werkplaats (ketelmaker) bij den Dienst der Staatsspoor- en tramwegen.

Zij, die voor uitzending voor een dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, afdeeling B, Eerste Bureau.

Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname en Curaçao.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands burgerlijken dienst in Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

1e. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname: 1 hoofdonderwijzer.

2e. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: 4 hoofdonderwijzers.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 7de afdeeling van het Ministerie van Koloniën.

Lauweren zijn om trotsch op te zijn — hiet om op te rusten.

Voor wie volhoudt, zijn mislukkingen slechts mijlsteenen op den weg naar het succes.

KAWEE'TJES

Van onze Adverteerders.

De Vibraphone, een gehoor-apparaat.

De Vibraphone is een gehoor-apparaat van zeer nieuwe vinding, dat, schoon het nog slechts korten tijd in den handel is, met succes gebezigd wordt, zoowel in Europa als in Amerika. Ook in ons land zijn er reeds velen mee gebaat. Het zijn twee kleine zilveren instrumentjes, die de belangstelling vragen van hardhoorenden.

Deze kleine instrumentjes kunnen onzichtbaar gedragen worden in de ooren, zoodat men feitelijk niet weten kan of iemand al dan niet hardhoorend is. Men heeft hier dus geen hoofdbanden noodig, draden of batterijen, die in de toekomst wel langzamerhand zullen moeten verdwijnen.

Een groote factor is, dat het bij eenmaal aanschaffen blijft, want reparatie is uitgesloten. Een en ander stemt ons mild voor deze nieuwigheid. Aangaande de Vibraphone valt nog mee te deelen, dat in het toestelletje een „amplification-chamber" zit, die de geluidstrillingen belangrijk versterkt. Deze vinden hun weg langs de vibrator, welke in de „amplification-chamber" is bevestigd en waardoor de vibratie ontstaat. Door de tube heen gaan deze vibraties naar het binnenoor, waardoor een geringe massage ontstaat, die in dit geval noodig is voor de hardhoorenden.

Vooraanstaande doctoren in het buitenland hebben het nieuwe middel beschreven onder het opschrift: „New way to make the deaf hear" (nieuw middel om dooven hoorende te maken). Uit de ons verstrekte gegevens blijkt, dat de „Vibraphones" veel dooven hoorende kunnen maken.

Het aantal baat-vindenden zal groot genoeg zijn om de speciale aandacht te vestigen op het nieuwe toestelletje „Vibraphone". In elk geval biedt de „Vibraphone" de kans, om het normaal gehoor zooveel mogelijk te herwinnen en dit is voor ons aanleiding geweest hierop te wijzen, in de veronderstelling, dat men alles wenscht te beproeven om het gehoor zooveel mogelijk terug te krijgen.

De importeur J. Kaay, Singel 239, hoek Paleisstraat, Amsterdam, is natuurlijk bereid om de meest mogelijke inlichtingen omtrent dit apparaatje te verschaffen.

Men zal dus goed doen de „Vibraphone" ook eens in toepassing te brengen.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. J. Caland, ambtenaar ter beschikking van den dir. van justitie, Obrechtstraat 132, Den Haag; ir. A. Veldman, ing. 3e klasse bij den dienst der S. S. en Tr., Milderstraat 32b, Rotterdam; ir. E. Krijthe, ing. 3e klasse bij den dienst der S. S. en Tr., Resedastraat 32, Den Haag; A. G. Stoelenga, candidaat-gezaghebber bij het B. B., Johannes Semsstraat 19, Leeuwarden; J. J. Krijnen, officier van gezondheid 2e klasse, Terweeweg 33, Oegstgeest; F. H. Meijer, officier van gezondheid 2e klasse, Nieuw Weerdinge; C. P. van Werkum, officier van gezondheid 2e klasse, Kampweg 98, Doorn; D. Fleischer, officier van gezondheid 2e klasse, Vischmarkt 19, Leiden; H. J. Harmsen, officier van gezondheid, Mariënpoelstraat 43, Leiden.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

W. J. L. Magnée, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Wouwschestraat 16, Bergen op Zoom; R. A. Timmer, commies bij het Telefoonkantoor van den Immigratiedienst, Halleystraat 5a, Den Haag; G. R. M. Davies, hoofdcommies bij het kantoor voor Reiswezen, van Brakelstraat 103, Den Haag; J. Laterveer, onderwijzer 1e klasse O. W. L. O., Valkenboschlaan 94, Den Haag; J. R. van der Laan, directeur der Hoogere Kweekschool voor Inl. Onderwijzers, Putten (Gld.); mej. F. Zomers, commies bij de S.S. en Tr., van Blankenburgstraat 78, Den Haag; A. L. Bapré, tijd. wd. stationscommies 2e kl. bij de S.S. en Tr., van Blankenburgstraat 78, Den Haag; L. A. Emmanuel, commies bij het dept. der B. O. W., van Blankenburgstraat 78, Den Haag; G. G. van der Capellen, 1e commies bij het dept. van O. en E., Boreelstraat 22, Den Haag; J. Ch. Jacobs, kantoorhoofd bij het dept. van O. en E., Boreelstraat 16, Den Haag; F. van IJsendoorn, contr. bij den dienst der Zoutregie, Columbusstr. 214, Den Haag; mej. E. J. Kranendonk, leerares bij de H. B. S. te Medan, Spuiweg 120, Dordrecht; J. C. A. Oostdijk, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Middellaan 6, Bilthoven; H. P. Vermeulen, hoofdstationschef bij de S.S. en Tr., Adriaan Pauwstraat 28, Den Haag; mevr. N. Doeve geb. Calicher, typiste 1e kl. bij de S.S. en Tr., Theresiastraat 70, Den Haag; J. H. F. Bras, boscharchitect 1e kl., Comeniuslaan 14, Bussum; G. A. K. Rudolph, wd. hoofdcontroleur bij den dienst der In- en Uitvoerr. en Acc., Statenlaan 100, Den Haag; mevr. Ch. E. de Breed, geb. Doup, comm. bij de S.S. en Tr., Bilderdijkstraat 133, Den Haag; B. ten Brink, praktijk-ingenieur bij den P. T. T.-dienst, v. Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; mej. N. E. van Beusekom, 1e commies bij het Centraalkantoor voor Dactyloscopie, Lumeystraat 69, Den Haag; mej. F. G. van Beusekom, klerke bij den P. T. T.-dienst, Lumeystraat 69, Den Haag; R. A. Agema, hoofdkantoorhoofd 1e kl. bij den P. T. T., ten Katelaan 2, Hilversum; mr. K. H. Korff, voorzitter van den Landraad te Menado, van Hasseltlaan 19, Apeldoorn; J. E. Lambertus, hoofdagent van politie 1e klasse, Klimopstraat 188, Den Haag; H. J. v. Gulpen, insp. van Fin 1e kl. Katwijkschelaan 4, Kijkduin; ir. A. C. Nieuwenhuijzen, Krüseman, ing. 1e kl. der B. O. W., Singel 320, A'dam; A. Bakker, leeraar bij den A. M. S. de Solo, Florastraat 17, Haarlem; A. Kruijff, gediplomeerd techn. ambt. 1e kl. b. d. P. T. T., Heerenweg 51, Bennebroek; J. W. D. N. Pessers, onderpastoor van Padang, Capucijnerklooster, Velp (Gld.); W. Winsemius, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., Oosterbierum (Fr.); L. F. Gavaljé, immigratie ambt. 2e kl., Anton de Haenstraat 40, Den Haag; L. H. Scheffer, commies bij het hoofdkantoor van het gevangeniswezen, 2e Sweelinckstraat 111, Den Haag; C. H. E. Klencke, contr. 2e kl. bij den P. T. T.-dienst, 2e Sweelinckstraat 173, Den Haag; A. van den Ende, onderwijzer 1e kl. bij het O. W. L. O., 2e Sweelinckstraat 212, Den Haag; D. F. Tissing, gedipl. gezaghebber bij het B. B., van Aarssenstraat 113, Den Haag; G. Stühr, onder-luitenant der mil. administratie, van Weede van Dijkveldstraat 23, Den Haag; C. P. Cherieux, kap. der inf., pens. Vlieland, Rijsenburg (U.); G. D. E. J. Hotz, kapt. der inf., Goudsbloemlaan 169, Den Haag; P. Geersen, 1e luit. infanterie, Ieplaan 66, Den Haag; H. C. van Leeuwen, off. v gezondh. 1e kl., Papagaailaan 14, Den Haag; E. H. Kuinders, off. v. gezondh. 1e kl., Kinderhuissingel 62. Haarlem.

Met Pensioen.

A. Overbeek, techn. kantoorhoofd van de S.S. en Tr., Kinderhuissingel 22, Haarlem; H. Lamers, onderwijzer 1e kl. O. W. L. O., Joh. Nijghstraat 37, Nijmegen; J. P. Captijn, tijd. wd. hoofd bij het bedrijf der Telegrafie, Hoogeweg 28, Zandvoort. C. D. Lagerwerff, gen-.majoor, Mastboschhotel, Breda; A. Draak, onderluitenant inf., Sumatrastraat 162A, Amsterdam; C. van der Beek, onderluitenant infanterie, van Heemkerklaan 22, Buitenveldert G, Nieuwer Amstel; J. M. Sloos, hoofd van het bedrijf der S. S. en Tr., p.a. dr. H. Hijmans, Laan van Meerdervoort 53, Den Haag; H. Korompis, commies P.T.T. dienst, Vossiusstraat 18, Amsterdam; H. O. Meijier, controleur 1e kl., bij den Pandhuisdienst, van Galenlaan 10, Velp.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,

Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam.

		7 Juli	14 Juli 1930
Aandeelen	Koloniale Bank	$164\frac{1}{2}$	172
„	Ned. Ind. Handelsbank	$144\frac{3}{4}$	$147\frac{1}{2}$
Cert. aand.	Ned. Handel Mij.	$155\frac{1}{2}$	$155\frac{1}{8}$
Aandeelen	Alg. Exploratie Mij.	$189\frac{3}{4}$	184
„	Kon. Petroleum Mij.	$400\frac{5}{8}$	$393\frac{5}{8}$ ex. div.
„	Rubber Cult. Mij. A'dam.	$128\frac{1}{4}$	$123\frac{3}{4}$
„	Ned. Ind. Suiker Unie	$214\frac{1}{2}$	$213\frac{3}{4}$
„	Ned. Scheepvaart Unie	160	$159\frac{7}{8}$
„	Handelsverg. A'dam	447	$453\frac{1}{2}$
„	Deli Batavia Tabak Mij.	336	$337\frac{1}{2}$
„	Deli Maatschappij	$331\frac{1}{2}$	330
„	Senembah Mij.	$348\frac{1}{4}$	$349\frac{1}{2}$
„	Deli Spoor	$171\frac{1}{2}$	177
„	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	171	$167\frac{1}{2}$
„	Philips Gloeil. (nieuwe)	365	$345\frac{1}{2}$
Cert. aand.	Margarine Unie	$283\frac{1}{2}$	$279\frac{3}{4}$

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	$1209\frac{3}{16}$
New-York cable	$248\frac{9}{16}$
Berlijn	5933
Parijs	978
Brussel Belga	3473
Zurich	$4832\frac{1}{2}$
Weenen	$3512\frac{1}{2}$

Elk beroep kent sterren en mislukkingen. Niet, wèlk beroep ge uitoefent, maar hóe, bepaalt uw succes. (Maandblad „Succes").

Mutatiestaat van 9 tot 16 Juli '30

Nieuwe Leden:	**Geïntroduceerd door:**
Ds. A. Goedhart, Predikant te Padang, Benteng weg 8.	den heer F. H. Doorschodt te Bandoeng.
Mejuffrouw W. van Eerde, Den Haag, Frankenstraat 2.	Mevrouw M. Bär von Hemmersweil—Koopman te Den Haag.

Afschrijvingen:

J. C. Peereboom, Heemstede, Adriaan Pauwlaan 12. (overleden).	Mevrouw A. C. Woudstra—Kruytbosch, Apeldoorn, Postweg 27.

Adresveranderingen:

R. A. P. C. O'Ferrall, Oud W.-I.-Ambtenaar, van: Den Haag, Weimarstr. 26, naar: Arnhem, Steenstraat 79. f 5.— (contr. 1930 reeds voldaan).

J. G. van Heyst, Oud-Resident, Den Haag, van: Juliana van Stolbergplein 10, naar: Laan van Nieuw Oost-Indië 246.

F. A. Perretsz, Oud O.-I.-Ambtenaar, Den Haag, van: Copernicusstr. 74, naar: Goudenregenstr. 122.

F. H. Ramondt, Den Haag, Weissenbruchstraat, van; 26, naar: 22.

Ir. M. Sanders, Wassenaar, Huize „Bloemert", thans: Raaphorstlaan 17.

Mr. K. F. Creutzberg, Oud Vice-President v. d. Raad van Indië, van: Katwijk aan Zee, naar: Genève, Chemin de Grangettes 29.

Mr. C. W. Hopster, Landrechter, van: Wassenaar, Burchtplein 1, naar: Weltevreden, p.a. Dep. van Justitie.

W. F. van Vliet, Oud Luit.-Kol. Genie N. I.-L., van: Zeist, Platolaan2, naar: Eindhoven, Poirtersl. 15.

J. J. F. Schreuel, Oud O.-I.-Ambtenaar, Den Haag, van: Irisplein 53, naar: Appelstraat 93huis.

L. Weijerman, 1e Luit. Inf., van: Aruba, naar: Den Haag, Van Beuningenstraat 21. f 5.—.

G. J. Oudemans, Oud-Resident, van: Den Haag, Balistraat 88, naar: Waul-Fort (bij Dinant), Hotel Martunot (tijdelijk).

J. W. Verberne, Oud-Ass.-Resident, van: Nice „Castel Breton", naar: Partenkirchen (Bayern), Wettersteinstrasse 28. (tijdelijk).

L. F. Cavaljé, Immigratie-Ambtenaar, van: Semarang, Karang Panas 82, naar: Den Haag, Anton de Haanstraat 40. f 5.—.

H. Agerbeek, Kapitein Inf., Soerabaja, van: Opakstraat 15, naar: Simpangpark 7.

A. H. H. Kawilarang, Kapitein Inf., thans te Fort de Kock.

A. H. Th. van Es, Inspecteur 1ste kl. S.S. en Tr., thans te Soerabaja, Pension Hornûng, Kali-Asin 40.

L. P. van Leeuwen, Inspecteur P. T. T., thans te Bandoeng, Riouwstraat 91.

W. Ogilvie, thans te Weltevreden, Hotel Djocja, Sluisbrugstraat.

F. J. E. Siegers, thans Hoofdbeheerder van het Gouv. pandhuis, Djamboelaan 6, te Weltevreden.

C. E. Hoorens van Heiningen, Heemstede, van: Bosch- en Hovenstraat 4, naar: Heerenweg 203

F. J. Kroesen, Oud-Luit.-Generaal N. I.-L., Bussum, van: Comeniuslaan 35, naar: Willem Bilderdijklaan 3.